

Latweefchu Awises.

62. gada-gabhjums.

Nr. 40.

Trefchdeenā, 5. (17.) Oktobri.

1883.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, in Grobin, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga grahmatu bodē Jelgawā.

Rahditajs: No eefschemeem. No ahrseemem. Wisjaunatahs finans. Nabadstā. Zekotaja wehstules. Sludinajshanas.

No eefschemeem.

Pehterburga. Tautas apgaismoschanaš ministerija issino „Wald. Wehstnesi“ schahdu noschelojumu atgadijumu kahdā real-skolā: Kahdam pirmahs klases skolenam, kas diwi gadus tur jau bij bijis, waijadseja nolikt papildinamu eskamu, lai taktu pahrzelts otrā klafē. Pehz eskama skolas dome notureja sapulzi, un ta skolotaja, kura mineto skolenu bij sagatawojusi, dabuja finaht, ka skolens pahrzelts, un to pasinoja wina brahlim, lai wezakeem to daritu sinamu. Ar jaunako brahli jokodamees, wezakais tam teiza, ka ne-efot pahrzelts, bet wezakeem sinoja pilnu pateesibu. Drihs pehz tam jaunakais nosuda un — noslihzinajahs. Tā tad jauneklīs zaur brahla mullkisko joku saudeja dshiwibu; runā, winam bijis bailes, ka tehws to nesoditu, ja netaktu pahrzelts augstakā klafē. — **Pehterburgas apteekneeki,** kā „Rusl. Wed.“ sino, eefneegufchi luhgumu, lai buhtu atkauts, ari feeweetes peenemt par prowisoreem, jeb winaš sagatawot tahdam amatam. — **Tautas apgaismoschanas ministerija** schim brihscham pahrspreeschot preekschlikumu, ka tautas elementarskolās skolenu nebuhs buht wairak nekā 50; zitadi japeenem palihga skolotajs. — **Jf Batumas sino,** ka leelfirsts Michailis Nikolajewitschs ar dehleem nobrauzis us Krimu. — **Us nahkofchu seem' nodomahts** starp Pehterburgu un Kronschtati eerihlot fahrtigu braukafschanu pa ledu ar twaiku kamanahm. Schihs leetas isgudrotajs efot inscheneeris Dubrowins, un wina isgudrojums pagahjuscha Februari us Oks upes ledus israhdijses par derigu, kur 2 sirgu spehku maschina wilkusi 6 kamanas ar 60 brauzejeem. — **Turgenewa behres notika godam 27. Septemberi.** Kad Warschawas dselszeka stanzija waldibas personas, behru komiteja un mahzitaji atwesto lihki ar ihu deewaluhgafschanu bij fanehmufchi, tad eepreeksch stanzijas preekscha fastahditais leelislais lihka gahjeens fahka kustetees. Papreekschu gahja deputajjas ar kahdeem 200 wainageem, tad mahzitaji un ar wainageem aplahhtais, lepneem lihka rateem westais fahrts. Gahjeenam peeweenojajs tuhlfstoscheem flaitami fehru pawadoni. Pa abahm pufehm elai, pa kuru lihka gahjeenam bij ja-eet, milsigs pulks zeefchi fappeedufchos klusi gaidofchu flaitaju bij fastahjees, kuri, lihkim tuwojotees, godbihjigi atfedsa galwas. Pa tam kapu basniza, no wairak augstakeem mahzitajeem pabalstihst, biskaps Sergijs bij eefahzis behru deewakalposchonu. Kad lihkis basniza bij eenests, tad to nolika us ar pufehm apstahditu katafalku un eefwehtija. Pehz tam fahrku isnesa lauka us kapu. Kapa feenas bij apwilktas ar silu atlasu un pufchlotas ar seedorchahm pufehm. Sahrku kapā celaischot, biskaps dewa lihkim pehdigo eefwehtischanu un Sw. Pehterburgas un Maslawas augstskolu rektori un rakstneeki Grigorowitschs un Plestschejews tureja firjnigi aisgrahbjoschas peeminas runas. — **Laits bij jauks.** — **Awises sino,** ka finansu ministerija no 1. Janwara 1884. g. isdoschot laikrakstu preeksch Kreewijas tirdsneezibas un industrijas. — **Kreewu Keisara Bahris 29. Septemberi (11. Oktobri),** pullsten 1ā pehz pusdeenas, us twaikona „Derschawa“ isbrauzja is Kopenhagens atpakal us Pehterburgu. Keisara Majestetes pawada Dahnu prinzis Waldemars. — **Pehdejās deenas Ladoga esarā plosijahs** auka, kas Somijas pufē, pretim Koneweja salai, ismetusi malā lihds 30 leellaiwu, no kurahm daschas pawisam sadragatas un zitas waj wairak waj masak apskahdetas. Boja gahjuscho zilweku flaits nesinams, bet laikam nebuhs masš, jo pee Tschortowas Rachtas ween jau 16 lihki lihds schim isskaloti.

Kursemes gubernas-komisija kara-deenesta leetas wispahrigas finanschanas deht isfludina, ka aprinka-komisijas sawas darischanas, kas sihmejahs us jaunu kauschu safaulschanu un peenemschanu kara-deenesta, schahdās deenas usfahks:

Jelgawas aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Jelgawā — 9. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Jelgawā — 1. Nowemberi;
- c) 3schā safaulschanas-aprinki Jelgawā — 5. Nowemberi.

Bauskas aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Bauskā — 1. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Bauskā — 7. Nowemberi.

Tukuma aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Tukumā — 7. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Tukumā — 1. Nowemberi.

Talsu aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Talsos — 4. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Talsos — 1. Nowemberi.

Kuldigas aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Kuldigā — 7. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Saldū — 1. Nowemberi.

Wentspils aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Wentspilī — 3. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Wentspilī — 1. Nowemberi.

Wisputes aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Wispūtē — 1. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Wispūtē — 7. Nowemberi.

Grobinas aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Grobinā — 3. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Grobinā — 1. Nowemberi;
- c) 3schā safaulschanas-aprinki Leepajā — 7. Nowemberi.

Jaunjelgawas aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Jaunjelgalwā — 1. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Jehlabshatē — 7. Nowemberi.

Jukstes aprinka-komisija:

- a) 1mā safaulschanas-aprinki Grijwā — 7. Nowemberi;
- b) 2trā safaulschanas-aprinki Jukstē — 1. Nowemberi.

Jelgawa. Leel-Sefawas kalps J. B., kā „Mit. Itgai“ raksta, reisā ar 2 ziteem 10. Septemberi no Jelgawas brauzja mahja; zeka-beedri tur gan noklawa, un ari wina sirgs, bet brauzeja istruhka. Wehlah winu atrada leelzeka grahwi noslihkluschu, kur, buhdams peedsehtris, eewehees. — **Par Jelgawas pilsehtas magistrata rahskungu** apstiprinahts muhrneeku meisteris Geschmanis. — **Kahdas deenas atpakal kahds R. B.,** kas dshwo Wez-Platonē, Jelgawā isdarijis sawus eepirkumus, dewahs atpakal mahjās. Pee Annas wahrteem, kā „Mit. Itga“ raksta, winsch wehl gribejis stiprinahtes dshreenu pahrdotawā, un tur eepasinees ar 2 Latweefcheem, kas to luhgufchi, winus kahdu gabalu pawest lihds. Us magarihschahm wehl eemetufchi kahdu glahstī un tad — aisbraufufchi. Werstes 2 ais pilsehtas weens no wineem R. B. augsch'pehdu atfweedis ratōs, bet otrais ar groscheem to peefehjis pee rateem, un tad maisu tam usbahstis galwā, ismeklejis wina keshas, isjubdhis sirgu un — ar to abi tad aishaidufchees projam, peefeeto lihds ar rateem atstahdami us fchofejas. Laudis, eedami us pilsehtu, winu wehlah atfwabinajufchi. Sirgs gan usdabuhst, bet sagli wehl naw dabuti rotās. — **Kursemes muischneeku preekschneeks,** barons Hertings, aisbrauzis us Pehterburgu.

Zelgawa. Jau no 1851. gada fahlot Zelgawas Latweeschu rihta draudses mahzitajs Couradi kgs ir puhlejees par muhsu basnizas platscha apkopschanu, tur jaukus lokus un seedoschus kruhminus stahdidams, un to wehl katru gadu, kur waijadfigs, atjauno. Ta muhsu basniza stahw stalti sawa apkahrtne, ka kahda jauka dahrsa, kurā ir wasar' jo patihlama pastaigaschanahs un atpuhschanahs weetina smarshigā pa-ehnā. — Tagad nu redsam loku flaitu ar spehzigu, kuplu osolinu pawairotu, kuresch gahdigi apsehtots ar stipreem meeteem un puschlots ar baltu tahseli, kurā redsami gada flaitki 1483. un 1883. — Pa leelo celu eedams, garam gahjeis to, eepretim basnizas tornim luhkodams, tuhdat eeraudsihs un, azis usmetis, no augschmineteem gada flaitkeem nomanihis, ka schis stahdihts Lutera tehnam uf 400. dsumuma deenu par peemianu. Mahzitajs lihds ar swanitaja Sarrina kga peepalihdsibu scho darbu isdarija; un to nomehski jau drihs war atrast: jau gan shmesees us to, ka lai Zelgawas draudse, ka lihds schim, ari us wiseem laikeem usturetos skaidra Lutera tiziba spehzigu un stipra, ka kuplodams osols. — Loti jauki! C. M.

Is Palaises, Dobeles aprinki. Palaises dsumtmuischas un winas pagasta robeschas fahlahs ap 3. wersti no Dobeles meesta un robescho stary Jhles un Kalnamuischas leelzetu. Schi pagasta fainneeki sawas mahjas jau daschu gadu atpakal eepirkufchi. Gruntneeki tapuschki — strahda un puhlejahs, dahrsus eetaisidami, nederigas plawas, ganibas un kruhmus usplehsdami un par aramu semi taisidami, jo sin, ka tas nu ir paschu ihpaschums. — Wasara ar sawu daitumu un krahshnumu aishgahjust; bahrgais, bet dewigais rudenis winas weeta sawu gaitu fahjis. Tamdeht ja-atskatahs ko winsch, ka sawas preekschgahjejas mantineeks mums sneegs?! — Sen gaiditais rudenis ar sawahm rudena dahwanahm mahja, semkopjus ap fewi aizinadams un zil spehdams sawas mantas dahwinadams. Ko rudenis naw atnesis, ko winsch naw isaudsinajis! Rudenis, tu bagatais wihrs, zil daschs labs us tewi, bet wiswairaf us taweem angteem gaida! Rudenis ari ir tas bagatais no wiseem gada laikeem. Ahbotus, bumbeerus, labibu un wisu no wina war dabuht! Tamdeht ari rudenis semkopjam ir loti mihsch un peepilda dauds reis wina tuksho mafu. — Wairaf weetas pagahjuschā wasara suhdsejahs par pahraf pulla lectus. Ari mehs nepalikahm gluschit swabadi! Lectus un atkal lectus. Ar plawahm un abholina laukeem stahweja schogad gauschi wahji. Leelako flahdi lectus ir padarijis pee plawahm, jo zaur tam negribeja it labi feena eewahlschana weiktees. Tamdeht nahloscha seema semkopjeem ar scho mantu gan buhs prahtigi jadsihwo. — Rudseem un kweescheem no auguma nelas nekateja; bet rascha loti wahja. — Bar meescheem waram buht pateizigi, — ihpaschi tee, kas agraf sehja; wehlah sehtee zaur to leetainu laiku dauds zeeta un ir weegli un wahji. Weeglahm galwinahm un siltajahm firfninahm schis gads gruhst gads. Dahrsa augli, ka katram. Kartufeli stipras semes pa pusei eetrunejuschi. — Nakti us 11. Septemeri muhs peemeleja semkopju niknakais eenaidneeks — nakts salna. No schi Septemera nakts salnas ne buht newar faziht, ka ta par agri buhtu usnahkusi, jo Septemeri nakts salnas mums gandrihs katru gadu schahda laikā bijuschas; bet zids gads ap scho laiku labiba bij jau sawahkta, ta ka nakts salnas tai newareja flahdeht, kamehr schogad wiss sehjums zaur aulsto pawasari un flapjo wasaru, tiklab wasarejas sehshana, ka augshana, loti aistawejahs, ta ka ta nakts salna to weetahm pawisam wehl pasalu aistwehra un dandseem flahdi darja. Ta tad schini gada wasara muhsu semite nebij wis ihsti audseliga. Schis gads buhs dascham deewsgan gruhst gads! Semkopji flatahs deewsgan flumigi us nahlotni. — Newaru ari atstah nepeeshmejis, ka schiejenes un aplaiminu pagastis, kur jo meerigi un netrauzeti droschi dshwojam, teel it ihpaschi schini laikā, kur jo tumshas un garas naktis, beeschi ween tumshas darbi, sahdsibas, peedshwoti un dsirdeti. Ta isdsirdahm, ka widus deenas Augusta mehnesi nosagti schi pagasta Smiltainu fainneekam sirgi. — Ari kahda tuweja kaiminu pagasta mesha atkal atrastis zits kahds sirgs, ar fufschu spalwu, peezu gadu wegs, peeseets un atstahs, kuru atradejs nodewis meetigai Naudites pagasta teefai glabaschanā un lai usazina sirgu ihpaschneeku, ar tizamahm peerahdischanahm to no turenēs isnemt, un ja ne-atronahs neweens, tad lai wina dara, ka ar atrastu mantu pehz likuma jādara. Dobelesneeks.

No Bauskas. Preeksch kahdahm nedelahm bija scheitan pilsehtas galwas wehleschana. Iswehleja lihdschinigo pilsehtas sekreteeri J. Belmana kgu, kas jau schini amata apstiprinahts. Bauskas pilsehta zaur scho wehleschanu parahdijusi, ka wina sawratiga un pateiziga. Belmana kgs jau ilgakus gadus pilsehtai kalpojis, daschadus

amatus ispildidams un zaur tam pilsehtas ustizibu un pateizibu emantojis, pehdiga laikā bij gauschi faslimis, ta ka tam nahzahs sekreteera weetu gruhsti ispildiht, bet domneeki negribeja sawu kreetno amata wihru saudeht un iswehleja to par pilsehtas galwu. 22. Septemeri bija pirmā domneeku sapulze apaksch jaunā pilsehtas galwas wadischanas. Schini sehdeschanā iswehleja par pilsehtas sekreteeri Brandenburga kgu, kreetnu jo kreetnu wihru, un nospreeda lihdschinigo diwu nedelas tirgu weeta (otrdēen un peektdēen) it katrā nedelā notureht tschetrus: pirmdeem, otrdeem, zetortdeem un peektdēem. Zerams, ka tas tiklab pilsehtneekem, ka ari lauzineekem buhs par labu. Pirmajeem newaijadsehs preeksch wairaf deenahm us reis eepirkt sawas waijadstibas un pehdejee atkal warehs sawus raschojumus us tirgu west, kad teem labaki eekriht, un nebuhs peespeesti tikai tais diwas deenas nedelā sawas prezes pahrdot. Ka dsirdam, us preekschu nahkschot domneeku apspreechanā wehl dauds swarigas leetas. Kad tas buhs notizis, tad to sawa laikā sinofim. Diwi leetas buhtu preeksch Bauskas pilsehtas un wisa apgabala no leela labuma: kad pee Muhru krogā par Muhres upi taptu pastahwigs tilts taishts un kad Mihgas-Zelgawas dselschschsch kluhtu lihds Bauskai isstepts. Tad jo drihs rastos wihri, kas Mehmeles upi lihds Schenbergei preeksch damskugoschanas eetaisitu, seklahs weetas isradami. J. K.

Par Tukuma pastmeisteri apstiprinahts kolegiu-sekretēris Belostokis, lihds schim fewischku usdewumu eerehdnis Zelgawas pasta kantori.

No Ekengrahwes. Lihds ar skolotaja Tschibula kunga atnahlschanu pee mums eefahlahs leelaka kusteschchanahs. Tschibula kungs, labs musikas un dseedaschanas pratejs buhdams, usazijnaja jaunus laudis us dseedaschanu kopā beedrotees; ta dibinajahs mums dseedaschanas koris. Tagad muhsu koris ir jau tik tahlu kuplojees, ka war ari isglihtoteem laudihm preekschā stahditees. Mehš efam wairaf reisas jau Sunakstes basniza draudsi Deewam par godu ar jaukahm dseesmu skanahm eepreezinajuschki. Isrihlojahm scho wasar' sakuma swehtkus. Tagad 25. Septemeri dewahm konzertu Jehklahschtatē, nedeku wehlah Jaunjelgawā, un Ekengrahwes turgus deenā Lepkas kunga weesniza preeksch tam jau jauki eerihkotā sahlē buhs konzerts. Genahkumu atlikumu isleetajam preeksch dseedataju lora noschu eegahdaschanas un bibliotekas. Wehlah muhsu skolotajam un lora wadonim Tschibula kungam ne-apkust, Deewam par godu un mums par eepreezinaschanu arween tahlah strahdaht. Kl. Treimanis.

Par Durbes meesta preekschneeku apstiprinahts ar balsu wairakumu eezeltais nama ihpaschneeks Sihmanis Klewers.

No Neretas raksta „Balt. Wehstnesim“: 17. Septemera nakti, pulksten 1ā, iszehlahs uguns Neretas Silgalu mahju rijā, kurā tobrihd tika kults. Lihds ar riju nodega winai blakus stahwejuschais schkubnis. Uguns iszehlahs zaur to, ka stary rudseem atradahs daudf dadschu (jeb ka schē faka: uschnu), kuru spahrnainahs, wilnainahs sehklas kulot skrehja pa wisu klonu, un ta ari eeskrehja wehjlukturi, no kurenēs eeswildamahs eekrita salmōs un ta azumirkli wisu pahrenehma ar leesmahm. Saimneekam scho wasar' krusa jau bija padarijust leelu flahdi, — tagad winam nodega wiss wasarejs (meeschi un ausas) un wisi rudsi, isnemot tikai kahdus 5—6 puhrus rudsu, kas atradahs klehti. Kweeschi wehl atradahs gubās us tihruma, un ta tad isglahbti.

Kuldiga. Popes muischā, ka „Gold. Anz.“ raksta, Mihgas turgotaji Liehs un Grundmanis drihsūmā nodomajot eerihlot zukura fabriku, kur isgatawot zukuru pehz Korwina-Sakowitscha wihses iskartuseeem.

Is Zildeem, Wisputes aprinki. Swehtdeem, 11. Septemeri, wakarā, ta ap pulksten dewineem, muhs istrauzeja leels uguns-grehks muischas tuwumā. Kad aisseidsamees turpu, tad redsejahm, ka muischas salmu kaudses stahweja pilnās leesmās. Jau laiku preeksch tam nebij nelas pee salmeem strahdahts; tapehz naw sawrotams, no kam uguns zehlees. Sakam laundara rolas scheit strahdajuschas sawu grehka darbu, gribedamas waj nu Zildes muischas ihpaschneekam zeem. Koschlula baronam flahdeht jeb ari kahdam zitam. Weetigā pagasta teefa ir eefahkusi schai leetā ismekleschanu; zeram, ka ihstais wainigais ne-isbehgs pelnitam fodam. Ir fadeguschki salmi no tschetrahm reeschahm rudsu. Kahds Zildeneeks.

Is Behrbones. Birndēem, 12. Septemeri nodedsa Behrbones dischajam krodshneekam rija. Uguns iszehlees ap brokasta laiku, kamehr ehdufchi brokastu. Schē laikam ne-usmaniba ir wainiga. Kahds Behrboneeks.

Leepaja. Behdeja wehtra, kas tur plosijahs nakti us 26. Septemberi, aprijusi robeschas fargu laiwu ar 3 wihreem, tos nogremde-dama juhtras wifads.

No Leijas-Kurfemes. Ka jau no daschahm pusehm dsirdam fuhdsamees par flapjo laiku, ta ari mehs schogad daudi skahdes zaur flapjumu zeescham. Daudseem ir jaskatahs ar behdigu firbi, ka seens, ko tee ar puhlehm noplahwuschhi, ir gluschhi sapuwis, un wehl tagad naw eespehjams, to no flapjahm plawahm nowahkt, ta ka draude wehl nahkofcha gada sahli ispuhdeht. Labiba wehl ir redsama leela mehra us laukeem, famirkusi un isdihgusi, ka schehl to ussklatot. Zaur tam ir dascham semkopim, gribofcham waj negribofcham, fawi lopi pa dalai ja-isdod. Kartufelus, kas nu wehl ari nebuhtu sapuwuschhi, gandrifs wairs naw eespehjams, flapjas semes dehl, nonemt. — Pastarpahm mehs ari teklam apmekleti no Tschiganeem. Bet schee ne buht negrib istikt, bes ka kahdu robu ne-attahktu. Ir peenahkts, ka schee ubagodami aplahrt wasajahs un nosweesch, kur zuhlaim jastaiga, maisi eelktu seepju-sahli, jeb zitu ko gistigu. Lops, to ee-ehdis, drihsa laika nosprahgft. Schee ari drihs pehz tam eerodahs, un luhds pehz bojã gahjuscha lopina, solidami skahde nahkuscham zilwelam kahdu drusku atlihdshnakt; jo wini to bauda par baribu. Wehl ari ta ne-peeteef; jo dsird, ka daschã weetas tee ir eemaldijuschees awju kuh-tis. Te nu ir redsams, zil neprahctigi dara daudi fainneeku, Tschiganus us sawahm ganibahm turedami, un wehl turklaht teem maisi jeb zitu ko dodami. G. K.

Rihga. Leesas fehriga Widsemẽ eefkatama par beiguschos, is-nemot Behrnawas pilsehtu, kur 30. Augustã 2 zuhlãs atkal faslimuschas ar mineto fehrigu. — **Nordeku labprahctigahs uguns-dsehseju beedribas** statuti apstiprinati no eefschleetu ministera. Beedriba war eestahtees katrs godigs wihrs, kaut ari dsihwotu ahrpus Nordekeem. Basireem lojekteem jamaska 1 rubl. eestahschanahs naudas un 2 rubl. gade naudas. — **Widsemes gubernators,** ka „Rig. Itga“ sino, us rihs nedelahm atwatinajees un pahr Maskawu aisbrauzis us Gelfsch-Krewijas gubernahm. — **Misionars J. S. Gahns,** dsimis Pinks muischa pee Rihgas, esot, ka „Rig. Kirchenblattẽ“ lasams, nomiris .0. (22.) Julija sch. g. Deenwidus-Afrika, Stelenbescha, sawã 79. dsihwibas gada. — **Jesus basniza swehtdeen, 2. Oktoberi, Jul. Mithels eewests** par mahzitaju.

Wilandẽ un aplahrtne, ka Gesti Postimees“ raksta, daudi traku funu skraidot aplahrt. Tirgotaja N. B. sunis tapis traks un skraidijis aplahrt dewini deenas, kamehr to eespehjuschhi noschaut. Tas ganibas farehjis wairak lopu, funu, un pat wairak zilweku. Tamdehl koti daudi nelaimes esot gaidamas. Pilsehta un us laukeem isdota pawehle, lai wiseem funeem usmauz galwa drahts apauschus. Bet tomehr wehl daudi funu esot bes tahdeem apauscheem.

Tehrpatã 28. Septempera wakarã Tschelferas eela notikuschas atkal diwas uguns peelischanas, kas par laimi wehl laika tikuschas pamanitas. Pee profesora Bõtchera nama uguni jo drihs pamanijuschhi, turpreti wirskolotaja Tressnera nams stipri apskahdehts.

Somija. Turenes awises fuhrojahs, ka mormoni tur taifot leelu trazi ar sawahm mahzibahm, slepeni sapulzedamees un ari jau pahrkustidami daschus semneeku.

Druzinas is Leischeem.

Al, mana mihta dsimtene,
Es tewi peeminu!
Tu esi Deewa semite,
Tapehz tew' zeeniju.
No tewis mihtib' firbi nahk,
No tewis gaisma spihdeht fahk.

No sawas dsimtenes tahku atschlirts, un scheitan jau kahdu laizinu dsihwodams, es esmu eepafinees ar schi apgabala dsihwi un eeraschannahm. Is schihs sawas tagadejahs puses gribu zeen. lastitajeem pafneegt daschas pateefigas rindinas. — **Pokrojã muischa,** kur barons Ropps, to no tehwu-tehweem mantodams, dsihwo, ir deewsgan leela, kahdu reti Kurfemẽ atradim. Pee winas peeder wehl septinas masakas muischas, katra lihds peezi simti desetinã leela. Mescha ir laba dala, un ari tuschhu, ne-apdsihwotu platschu. Pehz brihwaischanas ir daudi is Kurfemes, sawas dsimtenes, isgahjuschi un apmetuschees te dsihwot. Tee sawu dsimteni apmahdejuschhi un behguschhi, fewim weeglas deenas melleht. Te, ka ari zitur, ar ustizibu un puhliu deenischka maisi japelna; jo zepti baloschi nekreen neweenam zilwelam mutẽ. Scheitan gan daschi dabujuschhi eemehritu semi ar krehmeem few preefch usturas un puhliu; ziti atkal gatawu dabujuschhi, waj nu meschafarga jeb usrauga weetu. Wifs tagad gan jauki isskatahs; kur fenak wilku un tschuhfku krehmi bijuschhi, tagad jauki labibas lauki lihgojahs. Ar puhliu un sweedreem waiga buhtu

ari sawã dsimtene warejuschhi to paschu „semẽ paslehpto mantu“ at-rast. Tagad beidsamõs laikõs schini apgabala ir daudi Latweeschu fanahkuschhi, ka war pilnigi lihds simtu familiju skaitiht. Daschi no scheem tura semi us renti, daschi atkal par dsimtu kahdas desmit waj wairak desetinãs ir nopirkuschees. Wifãs barona Roppa muischas ir, bes prasteem darbineekem, ziti deendexi wif Latweeschhi, ka: muischu usraugi, melderi, kaleji, krod sineeki un ziti amatneeki. Te nu redsam, ka Pokrojã ir daudi Latweeschu un katrs itin labi sawu deenischku maisi nopelna. Bet kad nu meefiga deenischka maisi us tahdu wifhi scheitan dsihwojot ir panahkama, ta tad ir ar garigu deenischku maisi, par peem. — ar basnizu un skolu? Basnizina mums ir. Zeenigi lungi paschi scho ehku atwehlejuschi preefch deewakalposchanas. — Katrs eefschã eegahjejs basniza itin jauku issklatu preefchã atradihs. Zeenigi lungi par sawu naudũ ir likuschhi Latweeschem par labu kahdu ehku par basnizinu pahrtahfht. Lai gan ne wifai leela, tikai wairak ka preefch simtu dwehselem rehkinot, basnizina ir ar gaischeem logeem, smuku deewagaldu, Kristus bildi, smukeem krehfleem un ehrgelẽhm ispuschkota. Ehrgelẽs mums ir deewsgan prahwas preefch tahs masakas basnizinas. Maska wairak ka trihs simti rublu. Mahzitajs Schulza lgs mums nahk no Scheimes trihs jeb wairak reisas par gadu Deewa wahrdus fludinahkt un Lutereem fwehtu wakarinu pafneegt. Zeen. mahzitajs muhs gan wairak reisas gada apmekletu, kad daschi eemefti zeku nelawetu. Pawafari un rudeni kawẽ braujejus Muhfes upe, kura sawa strauja uhdena deht ahtri uspluhst un pastahm ilgaku laiku. Ari zeli rudeni un pawafari toti flikti. Zeli naw tahdi, ka Kurfemẽ, ar granti gadu no gada nobehrti un uskopti. Pee mums Leischõs zeli deewstin zil gadeem naw ne smakas no grants manijuschhi. Bet ka tad nu Pokrojã Latweeschem ir ar skolu? Waj wini ari war kahdas mahzibas tapat pilnumã smeltees, ka Kurfemẽ? Atbildedams, waru teift: ka Pokrojã Latweeschem dikti nabadfigi ar skolãs buh-schãnu eet. Wineem nekahdu Lutera skolu naw, kur waretu sawus behrnus riktigãs tautas smaschãnas un Deewa atfischãnã mahzihkt. Behrnu wezaki, Kurfemẽ dsihwodami, bij paschi skolãs mahzibu baudi-juschhi un labi sin un atfihst, ka behrnam ari geld schinis laikõs labas smaschãnas, un ari zeen. mahzitajs pee eeswehtischãnas pehz likuma pagehr no behrna wajadfigahs smaschãnas tiziba un atfischãnã us Deewu; bei kur un kahdã wifse to buhs panahkt? Tagad te daschẽ behrnus usaug lihds trihs padsmit gadu un wehl nesin, kas debesi un semi ir radijis. — Behrnus pilsehta nodot mahziba, buhtu par tahku. Zelgawa no mums diwpadsmit juhdses, kur weenigi waretu likt mahzihkt. Ponewescha mums ir klahtak, bet tur mahza tik par krehwifki ween un bes tizibas mahzibahm. Te nu redsam, ka Pokrojã gariga usplautschãna Latweeschem daschã sinã waretu buht labaka. Buhtu wehlejams, kad wif Latweeschhi Pokrojã weenotos un sawu gras kopã mestu un weenu kapitalu riktetu, kura procentes skolotaju waretu us-tureht. Ka dsirdams, Radolenu barons ar Latweeschem ta darot, kur pastahwigu skolu jau eeriktẽ. Te tad nu ishumã esmu pastahstijis, ka Latweeschem garigi Leischõs klahjahs. Zita reisa gribu wairak ko no schihs puses pafinot. Marinelloffs.

Is Tehrpatas. Ne fen studenti Tehrpatã notwineja leelus studentu swehtkus, Kurontjas jubileju, pee kuras wif studenti nehma dsihwu dalbu. Kas gan toreis to buhtu domajis, ka drihs behdu wehtis istraugehs wifus Tehrpatas studentus? Un teescham breefmgãs sinas nahk is Tehrpatas. Ka lastitaji sinas, tad schogad lahgu lahgeem Tehrpatã bij uguns-grehki, no kureem wareja faziht, ka tee zeh-luschees no launas un tihschas uguns peelaischãnas, bet wainigos newareja isdabuht. Tagad tas ir pa dalai isdewees. Un tawãs breef-mas! Weenam Tehrpatas studentam ir peerahdihts, ka tas ne weenu reift ween tihfchi ir peelaidis uguni pee ehlahm. Wina wahrdõs pehz daschahm awisehm ir Dawid Schwarz, kas mahzãhs no 1878. gada par dakteri un peeder pee Rihgas studentu fabeedribas jeb korporazijas Rigenfis, bet behdeja laikã esot no sawas fabeedribas atrahwees un zitus draugus usmeklejis. Dawids Schwarz esot dsimis Behter-burdsneeks un wina wezaki ari tagad wehl dsihwojot Behterburgã. Universitete ir nodewusi noseedsneeku kriminal-polizejai, kas ar leelu usmanibu to leetu ismeklejet, un ir jawehlahs, ka wif nahktu gaismã, kamdehl tas jaunektis tahdus breefmu darbus ir pahtrahdajis. Zil tagad war spreest, tad ir jadomã, ka Schwarz naw pee pilna prahta, un tamdehl tad ari ir nodots flinneeku namã, lai dakteri winu ap-luhko un galã nodod leezibu par winu. Ka Schwarz teescham naw pee pilna prahta, war jau no tam nolent, ka wifsch Behterburgã sawu wezaku namã esot peelaidis uguni. Kad winam prafot, kam-dehl ta darijis, tad wifsch newarot atminetees, ka esot uguni peelai-

dis, bet ari neleedjotees, ka to buhtu warejis dariht, tamdeht ka wi-
nam prahts nestin nesotees us ugunš peelaifchanu. Ir tahdi nelai-
migi zilweki, kas prahtā fajukufchi un pee kureem ahrprahtiba eefsch
tam parahdahs, ka peelaifsch uguni, fur til ween peetop. Tahdus no-
fauz par piromahneem. Laikam ari Schwarzš tahds buhs. — Za-
gad jau esot winam peerahdihts, ka 3 weetas ir peelaidis uguni; pee
ziteem 5 lihds 7 ugunš-grehkeem winsch warot buht wainigs, bet tas
wehl ne-esot peerahdihts. Pee uniwersitetes eededfinafchanas un pee
ugunš peelaifchanas pee 5 Liwonu studentu korteteem, kas ap to paschu
laiku fahfa degt, kad uniwersitetes pagrabā ugunš tika peelaifsa,
Schwarzš newarot buht wainigs, jo ap to laiku pawifam ne-esot
bijis Lehrpatā. — Laikam us preefchu dabufim fihkafas sinas par
fcho nelaimigo un breefmigo atgadijumu.

Warschawā nupat nomiris 80 gadus wezs firmgalwis, kas
40 gadus usturejees no tam, ka gahjis par leezineeku. Pa wifu to
laiku winsch kahdōs 20 tuhft. gadijumōs 35 notaru kantorōs, kuras
kahrtigi apmeklejis, bijis par leezineeku. Ari pee laulibahm un teesu
pristaweem winsch ispidijis leezineeka usdewumu. Par katru reisi,
kur paraktijis wahrdu, winsch nehmis 30 kap. lihds 3 rubl., zaur
to usturedams pats sewi un sawas diwi mahfas.

Masflawa. Masflawā kareetu lihniā 22. Septembei nodega
18 ekipafchu-magafinas. Stahdi rehkina ap 280 tuhft. rubfu. —
Masflawā fchim brihscham usturahs kahda Rowatewška kundse, ne-
laika profesora Rowatewška seewa. Wina Getingenes uniwersitetē
studeerejufi matematiku, nolikdama daktera elkamu. Pehz tam wina
Kreewijā gribeja tikt par matematika: magisteri, bet elkamā ne-ife-
wahs. Tagad wina us 3 gadeem aizinata par priwat-dozentu Stok-
holmas uniwersitetē, kur sawas preefchlafifchanas notureschot Wahzu
walodā.

Tschaplinka, Zekaterinoslawas gubernā. 8. un 9. Septembei
tur notikufchās Schihdu waijafchanas, pee kurahtm peedaliyahs ne ween
semalahs kauschu schiras, bet pat turigi, zitadi meerigi fainneeki un
semneeki, kuri lihds tam laikam labi jatika ar Schihdeem. Kahda
fahdschas bahba, pasihstama zaur sawu schuhposchanu, pahrnahja no
Nowomoslowfkaš, un dauds sinaja stahstih par tur notikufcho Schihdu
waijafchanu, pee kam dalibneeki nemas netikufchi foditi, un usaizinaja
ari Tschaplinka usbrukt Schihdeem un ispostih winu mantu. No
foda neweenam ne-esot ko bihtees, tamdeht ka winaš rokās atronotees
papihris, kur apleezinahts, ka Schihdu waijataji netikufchot foditi.
Winaš schuhpu beedrene, semneeze Rowalka, bij pirmā, kas tai pa-
klaufija, fahdschas widū, blakus preeftera namam, usfahkdama nopo-
stih kahda Schihda namu. Ziti darija tāpat, un ihfā laikā wif
fahdschas eedfihwotaji strahdaja fcho laupitaju darbu. Nabaga Schih-
dini raudadami luhds preefteri, lai tos apfargajot, bet kad fchis
mehginaja apmeerinah eekarfufchos kaudis, tad winam atbildeja, lai
fchos leekot meerā, zitadi winam tāpat wehl warefchot klahtees.
Uradnikam, kas raudfija gahdaht par meeru, klahjahs wehl plahnaki:
kaudis to eewainoja, mehtadami ar akmeneem. Wif ziti polizejas
un amata wihri waj nu atwillahs fahaus, waj kopigi strahdaja ar
nemeerneekeem. Seewa, kas bij waijafchanas usfahzeja, nerindama
mufinaja un flubinaja, wifseem apgalwodama, ka palikfchot bes foda.

Werchnedneprowfka, Zekaterinoslawas gubernā. Samotkanu
upes kraftā, kahdā lihzi, sweijneeki ne fen iswillufchi diwi leelus lau-
lus, 3 pudu smagumā. Tuwal ismeklejt israhdiyahs, ka bij scholla
gabali no kahda grehpluhdu laika swehra ar 2 sobeem. Katrs sobš
ir 6 werschokus garsch, 2 werschokus bees un 12 mahrzinas smags.

Zekaterinodarā, ka „Nowosti“ sino, eeradahs diwi smalki
kundfai, kas laikam bij nodomajufchi isdariht kahdu blehdibu. Wini
apmetahs pilfehtas wisfmalakafā weefnizā un teizahs buht inscheneeri,
kas no waldibas fuhititi, ismekleht un nolikt lihniju preefch jauna
dselšezekā zaur fcho pilfehtu. To dsirdejis, weefnizahs ihpafchneeks,
kas zereja no jaunā dselšezekā labu pelnu, it dedfigi ruhpejahs par
fawu weesu eepafihstinafchanu ar pilfehtas eewehrojamaakeem wihreem.
Tamdeht winsch tos noweda us pilfehtas kluba namu, kur tee jo laip-
nigi un godam tika usnemti. Wineem par godu isrihfoja bagatu
maltiti, pee kam, sinams, ari fchampanera bij papilnam. Katra no
pilfehtas partijahm dsinahs eeteikt fcheem „leetpratejeem“ fawu kah-
roto lihniju par wisderigako, un tā, sinams, farunas newareja fih-
meteas ne us ko zitu, ka us jaunbuhwejamō dselšezeku. Wif bij pree-
zigi par „inscheneeri“ laipnibu, kas til jautri ar wineem tehrseja un
ne buht neslehpa, kahdā swarigā usdewumā nahkufchi. Tomehr fchihš
jautrahš farungs swefchineekeem beidsot tapa par flafdu. Pilfehtas
galwa bij eewehrojis, ka daschi no fcho „inscheneeri“ isteikumeem ne

buht nesader ar leetprateju spreedumeem, un tamdeht fchaubijahs, waj
pateefi warot buht waldibas fuhititi wihri un ihsti leetprateji, un po-
lizejai dewa sinu par saweem eewehrojumeem. Polizejas ismeklejumē
atklahja drihs ween, ka swefchineeki naw nekahdi inscheneeri, bet prahti
blehfi, kas nodomajufchi pastrahdaht kaut kahdu wiltibu. Nu swe-
fchineeki, ka protams, tika apzeetinati.

Odefa. Wihna rascha schini gadā esot til bagata, ka gaidot
stipru zenas kufchanu pee Krimas un ziteem Deenwidus-Kreewijas
wihneem. Odefā teekot is aplahrtnes til dauds wihna-ogu peewests,
ka us firgus, ihpafchi swehtdeenās, truhfstot telpas wifseem wihna-
ogu wesumeem. Par it labu prezi maksā pa 40 kap. pudā, bet ari
wehl lehtaki warot dabuht pirkt.

Krimā gaisš wehl til filts, ka pakrehfli esot 20 grahdū fltuma.

Sewastopole. 10. Septembei tur notikufi fchahda breefmiga
nelaime: Zeela laiwa ar 14 perfonahm no seemeka malas brauja us
deenwidus malu. Pa to paschu laiku twaikonis „Elborus“ pilnā
joni eebrauja lihkmā, laiwai taifni wirfū. Breefmigi baitu klee-
dseeni atflaneja no flihkoneem, ka ari no leelā kauschu pulka, kas bij
faradees krafta malā, fagaidiht admiralu Nowfelsti, kas atradahs us
twaikona. Tikai twaikonis, kas bij padarijis wifu nelaimi, isture-
jahs pawifam weenaldfigi. Bailes bij redsot, ka mahte, kas tureja
diwi behrnus, eekrita uhdeni, ka wina zihnijahs ar nahwi, raudfidama
glahbt fewi un sawus behrninus, un ka wif trihs pehdigi pasuda uh-
deni. Astonpadsmit gadus weza meita kahdas reifas parahdiyahs wirš
uhdens un pehdigi ari nogrima wifnōs. Winaš tehws, plostneeks,
stahweja kraftā, luhkodamees sawas meitas nahwē. Kā ahrprahtā un
bailigi kleezdams winsch fkradija aplahrt; nelaimigais ari teefcham
faudeja prahtu. Astoni zilweki noslihka, tikai feschus isdewahs glahbt.
Peebrauzamā weeta bij puschkota, flotes ofizeeri un saldati bij mun-
deerā, — bet admirals ne-atstahja twaikoni, kas tuhlt atgrwahs,
aifbraukdams us Odefas pufi.

Rihša-Sibirijā 14 weetas atkal useets selts.

No ahrfemeem.

Wahzija. Is isfludinatā rehkinuma par peeminekli Rihderwahs
redsams, ka fchis tautifkais peemineklis maksajis 1 milj. 192 tuhft.
mahrfu. Schi nauda famesta no wifas Wahzijas. — **Keifars**
Wilhelms dahwinajis 30 tuhft. mahrfu Rihderwaldes peeminekla
buhwetajam, profesoram Schilinam (Dresdenē). Schis dahwinajums
notizis tamdeht, ka profesors Schilinfch eepreefch pareifi nebij ap-
rehkinajis buhwes isdoschanas, tā ka winsch ar apgahdato naudu knapi
tika zauri un winam pascham par wina puhlineem nekās ne-atlika.
— **Spahneefchu fuhtnis Londonē,** markis Kasa La-Iglefija, fchi-
nis deenās is Londones atbrauzis Baden-Badenē, kur tas stahdijees
keifaram Wilhelmam preefchā. Winam esot usdotš, weft Spahn-
jas wahrdā kahdas farunas ar Wahzu waldibu; bet par kahdu jauta-
jumu, — naw sinams.

Austrija. Galizijas Poti pastahwigi puhlejahs istrauzeht Gi-
ropu un it ihpafchi Austreefchus zaur sinojumeem, ka karsch starp Kre-
ewiju un Austriju drihsumā gaidams. Kā redsams, Galizijas Poti
no tahda kara gaida kahdu labumu preefch Potu leetas. Schi mehrka
labad Galizijas Poti fastahdjufchi luhgumus ar dauds parafsteem,
kuros luhds waldibu, lai ta Galizijā eewestu kahrtigu militfchu apbru-
noschanu un dibinatu tur strehneeku pulkus is weetigeem eedfihwota-
jeem. Luhgumi isflaidro, ka tahdi fohi it ihpafchi Galizijā esot wai-
jadfigi, jo it ihpafchi Galiziju Austreefcheem waijadfeschot aistahweht
pret Kreewu usbruceeneem. Sastahditee luhgumi tikfchot eefneegti
Galizijas landtagam.

Franzija. No Tonkinas admirals Kurbē pasinojis juhras mi-
nisterim, ka fchim brihscham deht flikteem zekeem Frantschu kara speh-
kam Tonkinā esot ja-atturahs no tahlakeem kara fokeem, bet Frantschu
spehks eenemot deewagan stipru stahwolkli preefch tam, lai meerigi
waretu nogaidiht jaunū Frantschu palihga pulku atnahfchanu. —
Madagaskaras lehnineene pawehlejufi wifseem Madagaskaras wa-
doneem un augstmaneem fanahkt us fapulzi, kur lai appreeftu, ka no-
fleht meeru ar Franziju. — **Rihneefchu fuhtnis markis Zengs**
is Parifes nobrauzis us Folkestoni (Anglijā), kur wina familija us-
turahs. Wifas tahkafas farunas starp Franziju un Rihnu turpaf
tikfchot westas Rihnas galwas pilfehtā Pekinā. — **Schini mehnefi**
Parisē tiks noturehts starptautifks strahdneeku kongresis. Winam
neuhfchot sozialistu daba, bet tas nodarboschotos til ar praktifkeem
strahdneeku jautajumeem. Tamdeht pee wina peedalfees ari Anglu
strahdneeku fabeedribu delegati. Zaur to fchis kongresis dabon leelaku
swaru, nekā daschi ziti strahdneeku kongreschi.

Spahnija. Madridē dšihwojoschee Frantschi pasneegufchi kchninam Alfonsojam zaur ministeru preekschneeku Sagastu adrefti, kurā tee issaka sawas dusmas un pretestibu par Parisneeku nepeeklahjigo uswe-fchanos kchnina fanemschanas laikā.

Italija. Italeeschu juhras ministerija stipri ruhpejabs par sawu juhras spehku pawairofchanu. Ne sen ta atkal apstillejuft 18 jaunus torpedu fugus, kas buhs leetajami ne wis preeksch peekroftes apfargafchanas, bet preeksch kara darbeem klaijā juhrā. Schee jaunee torpedu fugi buhs diw'reis leelaki par teem, kas buhweti preeksch peekroftes apfargafchanas.

Rumenija. Jaunbuhweta kchnischkā pils Sinajā tikusi eesweh-tita. Swehtku meelastā kchnischkā Kahrlis turejis runu, kurā tas is-fazijis, ka schihs pils buhwe esot leeziba par kchnischkās zilts eesak-nofchanos Rumenijā un par Rumeneeschu labahm zeribahm us nahka-mibu.

Bulgarija. Par Bulgaru jautajumu schim brihscham noteek farunas starp leelwalstihm. Sarunas eesahktas zaur Kreewiju. Kahds winahm mehrkis, jeb eeksch kam pastahw Kreewijas preekschlikums, wehl naw sinams.

Rihna. Siropetis Logans, kas bij nofitis weenu Rihneeschu wihreeti un behrnu, par to no teefas tika noteefahnts us 7 gadi zee-tuma darbeem. Bet weetigee Rihneeschu ar tahdu spreedumu wehl naw meerā. Wini pagehr, ka Logans tiktu sodihts ar nahwi, un tā ka schis pagehrejums neteek ispidihts, tad wini draudē fazelt dumpi un apkaut Kantonā dšihwojoschos Siropeschus. Rihneeschu waldiba tamdeht nofuhrijufi us Kantonu kahdus kara pulkus preeksch lauschu sawaldifchanas.

Japane. Kalamokomura-Kamado pilsehtā (Sanuki gubernā) weetigais teateris nodedsis israhdischanas laikā, pee kam 15 jauni wihreeschu un 60 behrni atradufchi nahwi uguns leesmas, un bes tam 100 persons gruhti eewainotas.

Wdus-Amerika. Haiti falā pastahw Rehgeru republika, kas pagahjuschā gadu simtena beigās tika dibinata no turenēs melnajeem wehrgeen, pehz tam, kad schee bij aplahwufchi waj padsinufchi sawus baltos lungus. Bet tā ka Rehgeereem truhka peenahlofchahs mahzi-bas urgara attihstibas, tad winu republika pastahwigi waldija leelas nekahribas un eekschligi nemeeri. Tagad sino, ka Port-o-Prensas pilsehtā atkal bijis dumpis, pee kam 800 pilsehtas namu nodedsinati.

Wisjaunafahs sinas.

Behterburgā isplatiti dauds ne-ihsti 15-lapeiku gabalu. Gada skattis wineem 1883, un sem ehrgla atronahs „D“ „S“. Kalums pas labs; tikai stana dobjā. — Leelsirts Michails Nikolajewitschs ar familiju pahrbrauzis Behterburgā 1. Oktobri. — Par Aisputes plsteefas afeoru apstiprinahs barons A. v. Behr. — Par Wahzijas kara loti Baltijas juhrā Wahzu awises raksta, ka wina esot pilnigi itihkota. Wifs esot tā apgahdahs, ka kara fugi 3 deenu laikā wa-ot buht gatawi un isbraukt juhrā. — Is Wahzu kara leetu awises „Militärisches Wochenblatt“ isklaidrojumeem redsams, ka Wahzu wal-diba schim brihscham atmetufi nodomu, eewest Wahzu armijā tā faul-tahs magasinās flintes (rewolwezu flintes). Winas teefot aistahwetas til no jaunakeem wirsneekem, kas wehl naw bijufchi kara. Turpre-tim wif mezakee wirsneeki, kas bijufchi kaujās 1866. un 1870. un 71. gadā pastahwot us domahm, ka magasinās flintes kara laikā nederot. Domehr awise domā, ka Wahzu kara spehka waldiba pawehleschot eewest magasinās flintes, ja Frantschu waldiba eewestu tahs sawā ar-mijā — Austrijas Keisars eezehlis Greeku kchninu par 99. regimen-tes wirspreekschneeku. — Keisara Majestetes ar Behrneem 2. Okto-beri, pulkstēn 8ds rihā, us twailona „Derichawa“ abbrauzi Kronfchtatē, kur tika sagaiditi no leelsirteem Wladimira Alesfandrowitscha un Mi-chaila Nikolajewitscha, un no pilsgalma ministera un ostas komandera. Ap pusdeenas laiku Majestetes aibbrauzi us Peterhofu. — Kursemes konfistorijas schi gada rudens juridika tiks notureta no 1. lihds 15. Nowemberim. — Lutera swehtki wifās Rihgas ewangeliskās skolas, tā „Nig. Ztga“ dširdejuft, tikschot swineti peenahzigā wihse 28. Ok-toberi. — 1000 rublu pateizibas algas Lehrpatas polizmeisteris Rastis issola tam, kas winam usdod wainigā wahrdū waj ufrahda drofchas pehdas, ka to war dabuht rokā, kas aisdēsinajis Wötchera un Treff-nera kungu namus. Nauda fazemama pee polizmeistera, waj ari pil-sehtas walde.

Rabadjibā.

Karina II. atstahstijufi.

Rudens wehisch puhta pahrbrauzeeem, — putnu dseefmas wairaf un wairaf aplufā; lapu kriščana sludinaja rudens tuwofchanos, — un Sahlitem wairs nepatika ne buhdina, ne zeems, ne lauku dšihwe.

Zihruku Antons, Sahlites jaunibas draugs, bij no gubernas pilsehtas pahrbrauzis zeemotees, un bij Sahlitem pilnu galwu fateizis no jaukahs pilsehtas dšihwes, no lehta, weegla darba un bagatas pelnas.

Un Sahlites peetiziba un meerigais prahts bij sudis.

Zirwis un sahgis, arks un ezescha winam bij apniktas leetas; winsch tahs sakrahmeja un lihds ar tehwa mantojumu, buhdiau, pahr-dewa, un gahja us gubernas pilsehtu, jaunu dšimteni, leelaku pelau un weeglaku darbu melleht.

Wina laulatā draudfene Marija gan klufumā noraudajahs, bet neko nedrihlfsteja wihram pretotees, un tā tad taisjahs lihds ar trim behrneem us zeloschanu.

Nekahdas wifai leelas ruhpes par nahkotni winai nebij. Gu-bernas pilsehtā dšihwoja kahda bagata baroneete, pee kuras Marija jaunās deenās bij par kalponi deenejuft. Nelaimes brihdi wina ap-nehmahs pee minetahs baroneetes greestees, jo baroneete schirotees bij teikufi, lai nelaimes deenās til wina atminotees; wina gan tad sinafschot palihdschot.

Kahdā nabadsigā buhdinā, preeksch-pilsehtā, dšihwoja Sahlite ar fawejeem. Gefahkumā gahja wifs brangi us preekschu. Wareja da-buht darbu, un bes darba algas wehl jau bij ta nauda, ko par tehwa buhdiau bij dabujis. Bet wehlak palika wifs zitadi. Truhka darba, truhka pelnas; un deenu no deenas truhkums wairojahs. Gan wehl atrahpijahs darbs, bet atnesa mas pelnas, tā ka newareja isdoscha-nas segt...

Jau wairaf reisas bij Marija baroneetes dšihwofli bijufi, bet latru reis fulaini to atraidija. Weidsot gan winai isdewahs weenu fulaini til tahs peeluhgt, ka apfolijahs wina baroneetei peeteikt... Marija gahja ... nopuhthahs; bet fulainis wifadi aifbildinajahs; Ma-rija jau atmeta wifu zeribu!

Bet tē nahja wehl leelafas behdas. Sahlite pahrgahja kahdu deen' pawifam noguris mahjā. Dtrā deenā winsch wairs newareja gultu atstah; gruhta flimiba wina faiftija.

Ru bij muhsu Sahlitem ihsti waidu laiki; pehdejais lapeikis bij isdots par ahrsti un sahlehlm. Jau trihs deenas nebij krahns kurinata, un pehdejais maifes kumofs bij apehstis; nabaga mahte nesinaja, tā fawejeem badu aplufinahs...

Un pee tam wehl flimais wihrs muldeja breesmigā karsoni; wairs nebij nekahda lihdsella, winam palihdsibu gahdaht...

Marija stahweja pee loga un luhlojahs sihwi kritofchā sneegā, — waj wina Deemu luhdā? — mehš to nesinam ... ismifchana mahjoja winai dwehsele...

Tē ... klau! foki tuwojahs ... kahds warbuht nahf ... pee dur-wihm teek klauwehts... Marijas meitina Margone atwer durwis un baroneete, pawadita no sawas meitas un Sahlites nama faim-neezes, eenahl nabagajā aukstā isfabinā.

Baroneete pee-eet pee Marijas un jautā: „Waj Juhš efeet Ma-rija Sahlite is Puķu zeema?“

Un baroneete pasihst Mariju, un baroneetes meita aplampj wina un issauzahs:

„Un Juhš efeet mana aukle bijufi, un zeescheet truhkumu? Es gribu Jums palihdschot!“

Un abas labdāres apluhfo flimneeku, un sah fah jau baiditees, ka palihdsiba nahf warbuht pa wehlu.....

Bet palihdsiba nahja paschā laikā. Sahlite iswefelozahs, un no baroneetes bagati apdahwinati, wina zeloja atpakal us dšimtenes zeemu, un tur no jauna dibinaja jaunu dšihwi. Un schi dšihwe bij laimiga un swehtibas pilna dšihwe.

Zelotaja wehstules.

I. Pinnija (Somija.)

Is Mafk-was 23. Junijā isbrauzis us Behterpili, un no turenēs 5. Julijā tahskat braukdams us Pinniju, lai waretu par dascheem juhrneezibas un juhrskolu jautajumeem weetigas sinas sakraht, — no-titu 6. Julijā Pinnijas galwas-pilsehtā Helsingforsā, kur tagad skaita jau 43 tuhft. eedfihwotaju. Wifur bij redsams, ka schihs wafaras besgaligais leetus maitajis feenu plawas un labibu us laufeem. Pinnu plawas un lauki pa dala guleja uhdeni. Augstakas weetas Pinnijā mehds pastahweht is zeeteem almenem, kur laukus un plawas eetafihht newar, un tikai preedes un egles aug, almenu sprahgumods un schir-bās sawas saknes eespeedufchas. Pinnās sehj to paschu labibu, ko pee mums Baltijā: ausas, meeschus, rudsus, wafaras kweeschus, firnus, linus, kartufetus, kanepes u. t. pr., un lauki ir labi uskopti, tā ari augu dahrsi; tikai leelu slahdi darot daschās wafarās nakts salnas, kas nomaitajot wifus dahrsus un laukus, tā ka ijzelahs wis-pahrigs bads. Zitadā wihse Pinnem eet labi, loti labi.

Pagahjuschōs Sweedru laikōs Pinnijas galwas-pilsehta bij Abo, kas Stokholmai guf tuwaki nekā Helsingforsē. Tagad Abo pilsehtā mahjo ap 25 tuhft. eedfihwotaju, un schē, ka pilsehtā, kur lehtaki war dšihwot, tagad ir Pinnijas juhrneeku zentris. Schē ir ta wis-labakā Pinnijas juhrskola, ar flaweno skolotaju Stenius Igu (manu

wezo pafihstamu, Sweedru, no kura skolās 25 gaddās jau lihds 700 juhrneeku ir nolikufchi kapteinu un sturmanu eskamus). Scheit tagad buhwē dauds dselsu twaitonu; buhwetajs ir Anglijs Kreitons (W. Chrichton u. Co.), kas gatawas dsels plahtes peewed is Anglijas un tikai ne dauds dsels un tehrauda dafas isgatawo Pinnijā.

Schē tagad top 5 twaitoni preefch Kaspijas juhras buhweti no Kreweem; starp scheem weens par 80 waj 90 tuhft. rubl., kas wedihš 25 tuhft. pudu nastas waj kerosina; otrs par 145 tuhft. rubl. preefch 40 tuhft. pudu nastas weschanas; treschais, masš tehrauda kugitis no 60 tonneem, par 50 tuhft. rubl. — Kas kugus pastelle pee Kreitona kga, tam wajjag pascham loti ismanigam buht, — zitadi eet flitti, jo Kreitona kgs pee tam arween ko winnehs. Winsch buhwē tā, kā top pastellehts, un naw wina waina, kad kugis pehzal naw derigs, waj ir nestiprs u. t. pr. Pehz „Veritas un Lloyd“ likumeem tas nemas nebuhwē (jo schee likumi zeeti nosaka, zil stiprahm wajjag buht dsels un tehrauda kugu dafahm). Laikam Kreitons dauds naudas papelnizees dosees us Angliju, — tā schē runā.

Schgeku kugus tagad Pinnijā dauds nebuhwē. Diwi pehdejōs gaddōs esot lihds 2 milj. mahrfu Pinnu kugōs bojā gahjuschi zaur leelahm aukahm Indijas juhrā, kur 5 leeli twaitoni un ziti kugi pasudufchi. Tagad Pinnu kugu wehrtiba ne-esot 12, bet tikai 10 milj. mahrfu leela (Pinnu mahrfu ir Frantschu frankš: tagad 42 kap.)

Schōs fihkumus man istahstija Stenius kgs, kas nem dalibu wisās tšchetras Abo pilsehtas kugu apdrofchinaschanas beedribās. Uf manu luhgschanu winsch apsolija scho 4 beedribu statutus peesuhtht ne ween man, bet ari katram, kas muhsu Baltijas juhrmalā tahdas kugu apdrofchinaschanas beedribas gribetu cetahst.

Japeemin, ka kugofchana lihds schim Sweedri nem dauds waitraf dalibas nekā Pinni, kuru leelakā dafa tikai pehdejōs 20 gaddōs fahf atihstitees. Man leelahš, ka Latweescheem laimesees drihsal tikt pee dauds kugeem, nekā Pinneem, kuru semei truhft tahdu leelu andeleszentru, kā Rihga un Leepaja. Sinams, Sweedreem ari palihds tas, ka Sweedru waloda stahw tuwā fakarā ar Anglu un Holandeeschu walodahm. Schē man atkal japeemin, ka Skandinawu un Anglu walodās atrodahs it dauds wahrdu, kas stahw tuwaki Latweeschu nekā Bahzu walodai, t. i. tai walodai, kas tagad top leetata Bahzu drukā. Tadeht Latweeschu juhrneekam nahf weeglafi nekā Pinnu juhrneekam saprast Angtus un dauds zitas juhrneeku tautas.

II. Sweedrija.

No Abo (Dbo), kur weenad'ween leetus lija, festdeenas wakarā isbrauzis, fwehtdeen pusdeena, 10. Julijā, eetiku Sweedrijas flawenajā jaulajā galwas-pilsehta Stokholmā, kur tagad flaita 180 tuhft. eedshwotaju (Geteborgā 95 tuhft.) Tagad wisās Sweedrijas juhrskolās: Stokholmā, Geteborgā, Malmē, Gessē, Kalmarā, Hernesandā, Wisbijā, Karlschannā, Westermikā, atrodahs ihpafcha nodaka preefch teem, kas grib mahzitees par maschinisteem waj twaitonu wadoneem. Scheem pehdejeem papreefch janoleek kapteina waj sturmana eskams. Twaitona nodakā mahzahš kahdus 2 mehneschus, kamehr war nolikt eskamu. Tik pat ilgi mehds mahzitees Pinnijā, ihpafchā realskolās klafē.

Stokholmā ir diwas leelas werstes preefch twaitonu buhwes: „Store Berwet“ un „Bergsund Berwet“. Bet ta leelakā kuguhwes werste ir Notalas pilsehtinā, kur pehdejōs pahri gaddōs Sweedris Nobel preefch Kaspijas juhras un Wolgas upes esot par 2 milj. rubl. twaitonus buhwejis. Schee kugi ismaksaja dahrgu naudu, bet Sweedrijas dsels ari ir dauds labaks, nekā Anglu dsels, kas daschu reis weegli faprahgstot un luhstot; wiswairaf pehdejōs gaddōs esot dauds Anglijā buhweti jauni twaitoni flittas dsels deht gahjuschi bojā waj pawisam pasudufchi juhrā (kas ar koka kugeem reti noteek). Uf Notalas pilsehtinu no Stokholmas es isbrauzu ar masu twaitoni zaur kanahleem ar 50 fluhschahm, zaur upehm un esareem, pa 30 stundahm. Notalas werstē, kas ir leeliski cetahsita un peeder bagatai naudas beedribai, tagad strahdaja ne masaf kā 1700 zilweku (maschinas no 400 firgu spehkeem teel dsihtas zaur Notalas strahumi, kas no Wetteresara istek un triht schē 30 pehdu). Bet Notalā war buhweht tikai masus un mehrenus kugus; tadeht werstei peeder ihpafchas filiales Geteborgā un Norkepingā, kur buhwē ari it leelus kugus.

Lai gan arweenu leetus lija, tad tadschu wisur bij redsams, zil Sweedri koschi gehrbjahš, zil nopeetni wisi strahdneeki lasa awises, zil labi top kohti lauki, ptawas un semneeku mahjas.

Sweedrija un Norwegija ir tik pat almenaina, kā Pinnija; leelakā semes dafa pastahw is zeeta granit-akmena, kur wirsū aug reti koki un fuhnas; neleelu kalnu starpā atrodahs esari fimteem un war-

buhf tuhftoscheem. Koku top iswests brihnum dauds, bet it reti ne-apstrahdatā wihfē, balldōs. Wifs top fashahgehts smalki, dehlōs un dehlifchōs, jo zaur to petna nahf dauds leelaka. Sweedri tagad buhwē ari preefch sewis dauds twaitonu; sehgeku kugi teem ihsti dauds nekad naw bijufchi. Sweedri nu zere ar saweem twaitoneem drihs panahkt Norwegus juhrneezibas laukā. Bet laikam tas ne-isdosees wis.

III. Norwegija.

Kristijanija, Norwegijas galwas-pilsehta, tagad top jau no 122 tuhft. zilweku apdshwota; Bergenē ir tikai ap 40 tuhft. eedshwotaju.

Leelā Norwegijas sehgeku flote tagad gan ne-aug wairs leelaka, bet ta ari ne-eet masumā, jo il gadus tik pat dauds jaunu sehgeku kugu teel klahf peebuhwehts, zil wezuma waj juhras nelaimju deht aiseet bojā. Pehdejōs gaddōs nu Norwegi, bagati tapufchi zaur sehgeku kugeem, fahf ari stipri ween buhweht dsels twaitonus, gatawas dsels plahtes peewesdami is tuwahš Anglijas (par it lehtu fraktes naudu, jo us Angliju teem arweenu gadahš koku un siwju fraktes, bet atpakaf brauzejeem truhft lahina, tāpat kā pee mumš). Gatawus twaitonus no Anglijas tee it reti pehrf, jo tee isnahkot par dahrgu. Wiswairaf twaitonus buhwē Bergenē; bet ari Kristijanija dselsu twaitonus buhwē papilnam, tikai masu dafu no Sweedru dsels isleetadami.

Twaitonu kapteini un maschinisti Norwegijā tagad jau war nolikt ihpafchu eskamu, preefch kam ir ezelts komissijas, — bet walsts likums tahdu eskamu wehl nepagehr. Kas grib eeguhf teoretigas finas par twaitonu maschinahm, tam jamahzahš pahru mehneschu augstās realskolās waj gimnastijas, kur preefch kugineekeem cetahsitas nodakas. — Juhrskolās tagad nemahzahš wairs tik dauds kauschu, kā tas bij preefch 5 un 10 gadeem, kad sehgeku flote ahtri pee-auga un wajjadseja dauds jaunu kapteinu un sturmanu.

Schgeku kugu wisleelakā dafa top buhweta tai ne garā juhrmalā starp Kristijaniju un Kristiansundu; pee leelupes Olommen nemas kugus nebuhwē, lai gan no turenēs it dauds koka prezes iswed is ahrsemehm.

IV. Dahnija.

Schihš wezōs laikōs daschlahrt it warenaš, bet tagad loti masas kchnina walsts galwas-pilsehta Kopenhagene, jeb dahniski Lebnhaven, ari aug ahtri ween leelumā; schē flaita jau kahdu 300 tuhft. eedshwotaju. Norwegu Kristianija, lihdsenā weetā juhrmalā it puki usbuhweta, ir, kad to no tuwaleem apfahrtejeem kalneem usluho, wehl jaulaka nekā pat Stokholma. Dahnū galwas-pilsehtas tuwunā kalnu truhft, bet pilsehta pati ir tik dischenigi buhweta, ar ihsti leo pilsehtu karakteri, tā ka to ari war par loti jauku nosaukt.

Dahnū kugofchana jaunakōs laikōs ir stipri augusi leelumā Wiswairaf ir augusi Dahnū twaitonu flote Kopenhagenē, kur leel kapitalisti tagad buhwē dauds twaitonu, leelus un masus, finams, no Anglu gatawahm dsels plahtehm, kuras scheitan atwed par it lehtu naudu. Amatneeki un kaleji atrodahs no wisahm malahm, ari no Anglijas, kur labs pulks Dahnū ir strahdneeki. Bascha Dahnū tauta ir kreetni skolota; teiz, ka tagad newarot atrast neweena jaunā Dahnū dsimuma, kas neprastu lasiht, rakstih un druzin rehkinahf. Tahda tauta, finams, war weegli jaunus amatus eemahzitees.

Juhrskolu flaitš Dahnijā ir waitrojees; 1868. g. bij tikai 8, bet tagad Dahnijā ir 14 juhrskolas, no kurahm tikai 5 dabon krona palihdsibu, 3000 frontakerus jeb kronerus (=56 kap.) par gadu. Schihš skolās ir Kopenhagenē, Swendborgā, Bogē, Janē un Alsborgā. Wisahm zitahm juhrskolahm ir japahrteek no skolās naudahm ween; skoloni maksā wifā Dahnijā 20 kronerus it mehnesi skolās naudas, t. i. 11 rubl.; — loti dauds. Twaitonu kapteineem un maschinisteem ir janoleek ihpafchs eskams.

V. Bahzija.

Schoreis no Bahzijas espehju apmekleht tikai Rihlu un Hamburgu.

Bahzijā uf twaitoneem tagad pagehrē tikai no maschinisteem eskamu; kā twaitonu kapteini un sturmani war braukt bes eskama wisi sehgeklugu kapteini un sturmani. Bet no maschinisteem teel pagehretas it gruntigas praktiskas un teoretiskas sinatnibas. Praktiskas sinatnibas ween top pagehretas no treschahš klases maschinista; bet tam wajjaga peerahdiht, ka tas jau 48 mehneschus ir deenejis pee twaitonu maschinahm (12 mehn. uf leeleem kugeem.) Otrahš klases maschinistam wajjag papreefch buht deenejuscham 60 mehn. pee ma-

ſchinahm, no teem 24 mehn. uſ leeleem twaikona kugeem. Birmahs klafes ekſamu ſauj nolift tikai tam, kaſ jau 24 mehneſchus ir eenemis otrahs klafes maſchinista weetu uſ leeleem kugeem. No ſcheem wihreem top pagehretas labi kreetnas teoretigas ſinatnibas, kuras eemanto Hamburga realgimnaſijas abas augſtakajas klafes (ſcho gimnaſiju Hamburga ſauz it praſti: Gewerbeschule), mahzidamees tur lahdu puſgadu.

ſchi Bahzu eetaife leekahs buht itin laba un buhtu ori Kree-wija daſchās weetas tuhlit eewedama.

Wehl man buhtu dauds jaruna par meteorologiſkahn jeb gaiſa iſpehtifchanaſ ſtanziyahm, no kurahm ta zentralſtanziya preekſch Bahzijas paſtahw Hamburga (Direktors ir Niemeyer kgs; meteorologs — Dr. Köppen kgs iſ Pehterburgas). Bahzija tagad iſmaſka iſ gadus par ſawahm meteorologiſkahn ſtanziyahm 240 tuhlſt. mahru (120 tuhlſt. rubl.). Seemel-Amerika maſka par tahdahm eetaifehm milſoneem rubtu iſ gadus. Tamdeht ari gaiſa iſpehtifchana ir jau brihnum tahki tikufi Amerika, kur ne ween juhrneeki, bet ari ſemkopji war deenu lihds puſ-otras deenas papreekſchu dabuht ſinaht, lahds laiks buhs, lahds un zil leels wehſch gaidams. ſchini ſwariga pehtifchanaſ leeta tagad eenem pirmo weetu Seemel-Amerikas walſtis; otro Anglija; trefcho Franzija, zetorto Holandija un Dahnija; tikai tad nahk Bahzija; wehl ſemaſ ſtahw Italija, Aſtrija un Kree-wija, lai gan wiſas mahzitu tautu walſtis pee ſchihm jaunahm ſinatnibahm nem dalibu. — Newaru te wairak par ſcho ſwarigo leetu runaht.

IV. Anglija.

ſchogad Londonē ir wiſpahriga ſiwju iſtahde, un lai gan ta atklahta jau Maija eſahkumā, tad tadſchu wehl tagad (Auguſta beigās) iſdeenas tani eerodahs til dauds publikas, ka pelnas ir deewſgan. Iſtahde netikſchot ſlehgta lihds Oktobera ſahkumam.

Wiſpahrigās ſiwju iſtahdēs mehds dalibu nemt dauds waj wiſas walſtis. Tā bij 1880. gadā Berlinē, kur iſtahde paſtahweja tikai pahri mehneſchus, un man iſdewahs to apſlatiht tikai pehdejās deenās Junija mehneſi. Anglu iſtahde nu ir, ſinams, dauds leelaka, bet daſchā buhſchana Berlinē iſtahde bij labaki eerihkota, lai gan tur nebij til leeliſti materiali. Mahzitees waretu te muhſu Latweeſchu ſweijneeki it dauds no tahtajahm tautahm, eewehrodami winu tihklus, maſſcheres, wenterus, laiwas. Pat ſweijofchanaſ darbs un ſiwju mahſliga waiſloſchana dihlōs un upēs wiſadā wiſe teel ſlatitajam ſtahdita preekſch azihm. Ari rehlinumi top preekſchā ſtahditi, no kureem redſam, ka Kree-wija ſiwis iſ gadus nahk andelē par 30 milj. rubl.; no ſchihſ ſummas maſak nekā deſmitā data nahk uſ muhſu ſiwju leetā nabagahs Baltijas juhras peekraſteem, no Polangas lihds Pehterburgai, bet pilnigi 20 milj. jeb diwi trefchdakas nahk uſ Kaſpijas juhru un Wolgas upi. Bahzſemē andeles ſiwju wehrtibu rehſina 12 milj. rublu; Anglija deſmit reis leelaku, t. i. lihds 120 milj. rubtu par gadu, jeb ſirtu reis wairak nekā wiſā Latwija ſiwju teel pirktis un pahrdots! Norwegu ſiwju andele ſaſneedsot 40 lihds 50 milj. rublu par gadu, no kureem 20—25 milj. rubtu nahk no ahrſemehm. Pahrlēku kupla ir ſiwju ſweija Seemel-Amerikas walſtis un Kanadā, no kurenes laſchu un juhras wehſchu gata, bleku kaſitēs,

atnahk ari pee mums pilſehtu bodēs. Laſchi, kā leekahs, atrodahs wiſās juhrās, iſ kurahm tee uſlahpi wiſās leelakās upēs uſ augſchu. Suſchi, ari tāpat kā laſchi, ir pa laikam juhras un pa laikam upes ſiwis; bet tee ne-atrodahs wiſur, t. i. muhſu ſuſchi, — daſchās juhrās atrodahs ſuſchi ar pawiſam zitadu iſſlatu. Juhras wehſchi, weetahm wauſ mahzginu ſmagi, daſchi no iſſkata kā ſirnekti, — reti ſmekē til labi, kā upju un eſaru wehſchi. Bet tee atrodahs juhrā leelā dau-dſumā, un ir weegli kerami, ihpaſchōs wenterōs, nedſikās juhrās, kā p. pr. uſ Nu-Fundlandes benka, ne taht no Kanadaſ, kur iſ gadus ſweijofchana, wehſchofchana un roau mediba eenēs lihds 16 milj. rubtu.

Uſ iſtahdēs ari atrod dauds kugu un laiwu muduku. Wehl wairak leelu kugu muduku atrod leelajā Sid-Kenſingtonas muſeja. Tur atrodahs mudulis ari no 1880. gadā preekſch Kree-wu wal dibas buhwetā twaikona „Liwadija“, no 11 tuhlſt. 800 tonnu leeluma, ar 10 tuhlſt. 500 ſirgu ſpehkeem, 266 pehdu gara un 153 pehdu plata, — tamdeht tai ari ne-iſdewahs peldeht. Dirs ne ſen pee Eldera buhwehts kugis „Austral“ ir 9 tuhlſt. 500 tonnu leels, no 6000 ſirgu ſpehkeem; kugis ir 455 pehdu garſch, 48 plats, 37 dſilſch. Tahdu milſu kugu ir tagad jau labs ſkaiſis; tee top gandrihſ wiſi iſleetati preekſch kauſchu pahrzeloſchanaſ uſ Ameriku un Aſtraliju. Tagad aiſzeloſchana iſmaſka trefchā klafē, no Londonē lihds Nu-Jorkai, 3 mahzinas ſterliu (30 rubtu), lihds Aſtralijai 13 1/2 mahz. ſterl. (135 rubt.). Aiſgahjeem jau eetot, kā wiſpahrigi runā, it labi Amerikā un wehl labaki Aſtraliajā. ſchoriht man Amerikaneets iſteiza, ka wina dſintenē Minneſotā ſtrahdneeks dabujot 250 lihds 350 dollaru gada algas, taſ ir, pehz muhſu tagadejā naudas kurſa reh-ſinot, 500 lihds 700 rubl. par gadu. Waſaras laikā ſtrahdneeka deenas alga eſot 1 1/2—2 1/2 dollari (3—5 rubli), pee kam ehdeens ne buht nemakſā dahrgak, kā pee mums Kree-wija. Eiropā tagad iſ gadus pee-aug 2—3 milj. kauſchu, un kad, kā lihds ſchim, weens puſ milj. no teem pahrzelo uſ zitahm paſaules dalahm, tad milſu twaikoneem pehz Anglu aprehlinuma buhs darba deewſgan. ſchē Anglija, Londonē ſtrahdneeks pelna deenas algas ari lihds 2 rubl. un wairak, bet ehdeens un dſihwokliſ maſka dahrgi, un nahk laiki, kur darba truhkſt.

Kam no muhſu juhrneekem gadahs Londonē uſturetees lahdu laiku, tam der apmekleht Grinitſchā (upmalā, ne taht no Londonē, leija) kugu muſeju, kur war par weli eetikt eekſchā un eepaſhteek ar dauds kugu buhwehm, wiſwairak pee twaikoneem, ſwarigahm eetaifehm. Kenſingtona muſeja ir tahtak uſ augſchu, pee Heide-Parka. Behz G. Waldemara. (M. W.)

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No ſenſures atwehlehts. Jelgawā, 4. Oktobri 1883.

Sludinaſchanaſ.

Uſ Keiſariſkas Majestetes,

wiſas Kree-wijas Patwalbneeka, u. t. j. pr., u. t. j. pr., u. t. j. pr. pawehſti

top no Dobeles aprinka teeſas ar Kurſemes oberhoſteeſas atwehſti wiſpahrigi ſinams darihſ, ka ſchahs teeſas ſchdeſchana 10. Oktobri 1883. g., 1/2ds pehz puſdeenas tee Jelgawas wirſpiltteeſas aprinki, Dobeles meeſtā № 13 un 14 atraſdamees, Beſchla manitneekem peederigee

grunts=gabali

ar dſihwojamo ehku, kurā weena weejitiza un hode atrodahs, 6 blatu ehlahm un jau no ſeneem gadeem paſtahwoſchu alus bruhſi, wairakſoliſchana tiks pahrdoti.

Norunas, ſem kahbahm pahrdofchana notis, war lahra teeſas deenā ſchē eekſtatih.

Jelgawā, 21. Septembri 1883. (№ 4650.) Meera teeſneekis: Behr. Sekreteeris: Neppert.

Wezmolu-Wilſſales pagasta walde dara ſaweem pagasta lozēkēem ſinamu, ka nodofchana iſdalifchana preekſch 1883/84. g. ſchē 15. Oktobri ſ. g. tiks iſdarita. Kam lahda peeneſchana buhtu, taſ to lai minetā deenā dara, jo wehlah netiks klaufihts.

Wezmokās, 10. Septbr. 1883. Pag. wez.: Barons G. von Delfen. (№ 168.) ſkrihw.: F. Berlau.

No Diſch-Grantsdas pagasta waldes teel zaur ſcho ſlubinahts, la

galwas-naudas

klafereſchana par II. puſi 1883 un I. puſi 1884 preekſch Diſch- un Maſ-Grantsdas pagasta notihſe, un preekſch tatra eekſtatifchanaſ diwi nebelas no ſchihſ deenas pee ſchihſ pagasta waldes ir iſſkta.

Diſch-Grantsdā, 17. Septembri 1883. (№ 278.) Pag. wez.: G. Weite. Pag. ſtr.: C. Tanbe.

No Bentawas meſchakunga muſſchās pagasta waldes top zaur ſcho wiſeem darihſs ſinams, ka 5. Oktob. 1883. g. preekſch Bentawas meſchakunga pagasta lozēkēem nodofchana klafereſchana par 1883/84. g. tiks iſdarita, un tadēht kaſ zeretu lahdu atweegliſinachanu panahkt, lai minetā deenā pee ſchihſ pagasta waldes peemeldeſahs, jo ſebati neweens netiks wairis klaufihts.

Bentawas meſchakunga muſſchās pagasta walde, 27. Septbr. 1883. (№ 102.) Pag. wez.: F. Mattſau. (№ 102.) Pag. ſkrihw.: F. Weſt.

Taukas ſilkes

(leelaſ, widejas un maſas)

ir dabonamas pee

G. Höpfera, Jelgawā.

Ahbeles, bumbeeres un pluhmes

pahrdob ſturſtanu ſhiblās.

Nakti no 22. uſ 23. Auguſtu ſch. g. ir Kalletu Upes-Biſt mahju ſaimneekam Mi-kel Biſt noſagts ahbolains

ſchkimela ſirgs,

pilnigis augumā, 8 gabus wezs, labā aſs ſweira, un pee abahm auſihm ſpalwa ſkujaina, 100 rub. wehrtibā.

Kaſ par ſcho ſahbſibu ſkaidras ſinas peeneſs, dabuhs

30 rublu ſudr.

pateizibas algas pee Kalletu pagasta waldeſ.

Saraitu muſſcha

Grobinaſ aprinki teel no Jurgeem 1884. gadā iſnomata; turpat ari pahrdonamas

trihſ mahjas.

Tuwalas ſinas dabonamas pee grahſa Kejſerling. Wezpilti pee Diſputes.

Jauns, eksaminerehts skolotajs, warens Wahzu, Kreemu, Latini un Latweeschu waloda, mekle weetu par

palihgu

fahda elementar- waj laukstola. Tuvafas finas dabonamas schihs awises ekspedizija.

Jaunefles,

tas grib skoderechanu un schnites greechanu par lehtu mafsu eemahzites, war peemelbetees Jelgawa, Esara celā № 26, ehrebt, pa freiso roku.

Baufkā

Brantschu tirgus

tifs no 17. lihds 22. Oktoberim f. g. noturehts. Bauftas pilsehtas walde, 17. Septem- beri 1883 (№ 457.) Bilf. galwa: J. Beckmann.

Schihdu fwehtku deht

gada-tirgus

Bez- Muzē

pahrzelts nš peektdeen, 14. Oktbr. f. g. Bez-Muzes muischwaldiba.

Schihdu fwehtdeenu labad

gada-tirgus

13. Oktoberi f. g. noturehts.

Iwaiku dsirnawu

ceataise, fastahwošha ij 1 rupjmalamā ganga un 1 dīhbelganga, lihds ar katlu un iwaiku mafšinu no 18 firgu spehteem, labā, leetajamā buhšhanā, ir pahrnodama par 3000 rubl. šubr. Tuvafas finas dabonamas pee Pahzes muischwaldibas, pahr Bauftu.

Ahbeku skolās

ipahrdošana no 25. Septr. par senahm zenahm Jumpravmuisčas Stasbahrdu m. pee J. Balod.

Ahbeku un bumberu kokus

no wislabatahm sortehm pahrnod par it merenahm zenahm J. G. Taube, Salata celā № 3, Bauftā.

Ahbeles,

bumberu, kiršhu un pluhmju koci- nus, — potetus no 15 kap. lihds 50 kap. gabalā, nepotetus no 1 rub. lihds 3 rub. par simtu, tā ari labalos ogu stahdus wisabās sortēs par peenehmigeem zeneem pahrnodu Jelgawā, pee Annas wahrteem, Walles celā № 11, eepretim Bafta celā; uš wehšehanos ari tos cestahdu un dahr- jus eeriktehu.

Dahrjueks A. Trenzē.

2 namns

uš weenas grūntas ar 22 forteleem un bobi. Rihgā, Leelajā Mastawas celā № 147, wehlahs ūmainiht pret lahdu semneka mahju. Javepraša pee namu ihwahšneeka.

No zensures atwehiehts. Jelgawā, 4. Oktoberi 1883.

General-agentura

apdroščinaščanas beedr. „JAKOR“

Mastawā

dara zaur šho wispahrigi sinamu, ka wina

Hermani Günthera fungu

(Salais Stolzeris) eezehlusi par minetahs beedribas agentu preekšč Jelgawas pilsehtas un apfahrtues.

General-agents: Paul T. Scheluchin.

Mupat tika gataws un wišās grahmatu pahrnodawās dabonams:

Mahju-Kalenderis

uš to gadu

1884.

Wišēem Baltijas Latweescheem derigs.

Saturs:

Gadu rehkinums. Sihmju istahstihšana. — Tahs 12 debes-sihmes. Ištai- droščanas. Gadsahrtu eesahltumi. — Wajats- un jaunais kalenderis, lihds ar gaisa nojehgšanā, faules- un mehnes lehtšhanu un no-eešhanu, deenas-garumu, mehnes želu un sehšhanas nedeltu peesihmešhanu, tā ari to ewangelijumu peesihmešhanu, tas katrā fwehtdeenā lasami. — Pareistizigu bahnizas-fwehtki. — Schihdu fwehtki. — Saules- un mehnes-aptumšohšhanahs. — Keisara-nama goda bernas. — Wajnizas fwehtki. — Mahju augstā Kunga un Keisara žilts. — Romanowa žilts walbneeki. — Tagabeji walstju walbneeki. — Wikumigas ženas par pasta fuhtijumeem. — Telegrafu mafsa. Stempelpapirhu žena. Stempelmark.s. — Dželsželu tahltumi un ženas. — Naudas, mehru- un swaru falihdsinaščana. — Swara-mafsas pehz werstihm preekšč patu fuhtijumeem no Jelgawas lihds Kreewijas galwas, gubernas un ziteem pilseh- teem. — Loppu gruhsnibas un putnu pereschanas kalenderis. — Naudas-augtu apreh- nashanas tabale. — Kuršemes un Leišhu tirgi. — Kuršemes linu-tirgi. — Widšemes tirgi. — Widšemes linu-tirgi. — Darbu-kalenderis semtopim. — Salau-dahra kalen- deris. — Aughikofu-dahra kalenderis. — Deems palihds! — Par Meinardu. — Muhks un paganu preesteris (teika). — Kurš tas bagatafais (ij Wahzu walodas). — Blunduru Janis. — Ji behrna mutes. — La wisjaukatā dšesma (ij Wahzu walod- as). — Gusts Behdulis. — Druskas. — Par mahju buhwehm. — Kusla behrna ap- kopšana. — Sirgu eenahšhi zilwekeem peelihp. — Mihklas. — Kuršemes jo eeweh- rojamo teesu eerehdni. — Widšemes jo eewehrojamo teesu eerehdni.

Mafsa eeseeta 20 kap.

Atkalspahrdewejeem sinama pelnas teefa.

J. W. Steffenhagen un dehls.

Kalkus

un buhwalkus

pahrnod Wakse.

Sirnis

pehrt katrā laiķā

Friedrich Rūsneris, Jelgawā, Leelajā celā № 3.

!Pasudis!

Peleks audekla rokas-tupars ir uš jela stary Pusenekeem un Slehtahm pa- saudehts. Atrabejs teet luhgts, to pret angstu pateizibas algu nodot waj nu Puseneekās waj Kuldigā pee dahr- neeka Kallata.

Misputes muischā ir wehl diwi leelakas

mahjas

pahrnodamas. Pahrdošanas nolihgu- mus war dabuht sinahst pee oberhofteetas adwofata Grotā, Jelgawā, Katolu celā № 20.

J. Lewersteins

Scheimē, Janiškes celā, pehrwē drahnas wisabās pehrwēs, dšijas u. t. j. pr., ušnemahs wadmalu špeest, di- gadeereht un welt.

Mitas.

29. Septemeri ir pee Leel-Swehtes pee- berigam Leijas-Brugerim 4 aitas palihdu- ščas, katra 5 rub. wehrtibā. Kas štai- bras finas dotu, kur schihs aitas palihdu- ščas, dabuhs Labu atmahju.

No jauna iwahza un zaur wisahm grah- matu bodehm dabonamas:

Šhfa Kreewijas websture. Kartoneereta mafjā 50 kap. šubr.

Šhfa křištigas draudses websture. Pagasta skolahm fastahdijis J. Rudšits. Kartoneereta mafjā 15 kap.

Sehta un Skola, II. daka. Kartoneereta mafjā 40 kap. šubr.

Schnafenburga apgahdeena, Rihgā un Tchrpatā.

Paprežinasšanas fahle,

Jelgawā, uš tirgus plaišha. Titai ihju laiku. Wakam no plst. 10cem rihā lihds plst. 7cem wakarā. — Elektro-tehnika istah- de. Elektrizite zilwezes deerehts. Elektro-mag- netifkas spehta-mašči- nas, elektristi dšelsželi, elektrifka galma u. t. j. pr. Pluto, galwa, fas laidamahs runā un šhlē. Brihnumu dahma Flora (dšihwa).

Preekšč Lutera fwehtkeem.

Rudolfa Pahzes apgahdeena, Loo- pajā, ihwahza un dabonama zaur wisahm leelalahm grahmatu bodehm:

Dr. Mahrtina Lutera

farunas un lihdsibas,

to wišch mahzitu wihru, šawu draugu un weesju widu pee maltites sehdedams un žtur turejis, no

A. Karre.

Mafsa 20 kap. šubr.

Uš dandšahrtigu wehšehanos

Lutera fwehtkeem par peeminu

pee J. W. Steffenhagen un dehla Jelgawā ir dabunama uš loti glihā štrihw-papirha drukata par 5 kap. gab.

Lutera bilde.

Kas trihs rublus eesuhthš, tam tiks 100 Lutera bildes par pasta peesuhthtas.

Wišās grahmatu bodēs dabonama:

Luters,

jeb:

Stahsti no Mahrtina Lutera un t hš zaur wina isdaritas tizibas isfkaidroščanas.

Latweescheem par labu rakstiti

no Dr. Kriščana Wridrika Lannis, Grobines mahžitaja. Mafsa 15 kap.

Mupat tika gataws un wišās grah- matu bodēs dabonamas:

Kuršemes

weza un jaunā

Laifa-grahmata

uš to gadu

1884.

Ispušškota ar šchahdeem krahschneem no- bildejumeem:

Keisara un Keisarenes Majestetes kroneschanas apgehrbā. Granowi- taja palata Mastawā un kronescha- nas isfauščanas herolds.

Mafsa eeseeta 10 kap.

Simtu ne-eeseetas mafjā 6 rubli.

J. W. Steffenhagen un dehls.

Pamahziščana,

tā tabaku war audsinahst.

Mafsa 3 kap.

Drukahs pee J. W. Steffenhagen un dehla.

(Eš klahst peelikums: Wajnizas un skolās finas.)

Basnizas un skolas sinas.

Weens Kungš, weena kristiba, weena tijiba.

Nahditajs: Sinas. Raksts, ko Mahrtings Luters 2c. Wezatu septini grehki 2c. Uf ſchi gada Lutera ſwehtkeem. Paldeewš! Waibas. Rakts.

Sinas.

Par ſchi gada Lutera ſwehtkeem „Rihgas Bahzu awise“ pafneeds ſchahdas sinas: Ta deena, kura preeſch 400 gadeem muhfu tijibas atjaunotajs Mahrtings Luters peedsima, buhs drihs klastu; ta dehl dſirdam dauds par wina peeminas deenas peenahzigeem ſwehtkeem runajam. Ra lihds ſchim dſirdams, tilſchot wiſas basnizas deewakalpoſchana tureta, un aridsan ſkolas un mahjas tilſchot ſchi peeminas deena godam ſwehtita. Uf ſchihš deenas ſwehtifchanu ſhmejot, mineta awise ſaka, ka buhtu eewehlamš, ka wairak perſonas iſ augſtalahm lauſchu ſchſirahm ſaweenotos un, ta ſalot, Seemas-ſwehtkeem lihdsigus ſwehtklus iſrihlotu, nabaga laudis weefibas eeluhgdami. Schee ſwehtki buhtu ar kahdu garigu dſeefmu eefahlami un Mahrtinga Lutera muhſchš un nopelni iſfumā aprakſtami. Behdigi nahktu weefu pameeloſchana ar kaſiju, tehju, maiſi jeb ziteem tamlihdsigeem ehdeeneem. Labpraht kriſtigas mahjas mahtes atwehrs ſawas durwis preeſch nabadsineem, ka tahš jau daſchu reiſi wirinajuſchi. Kurſch gan neſinahš, kahdu preeka pilnu atminu Seemas-ſwehtku eglite nabagu ſirdis atſtahj, kad mihleſtibas dahwanas no pilihm teel ſuhtitas nabagu lauſchu buhdinās? Kaut ari Lutera ſwehtkōs daſchš namš un daſcha mahja atwehrtos un eepreezinatu nabadsinūs! Schahdā ſinā mehš wehlamees Lutera ſwehtklus ſwineht, un no ſirds preezatumees, ka ſchee wahrdi ari tahkōs apgabalōs atraſtu peekriſchanu. Par leelalahm ſapulzes weetahm buhtu it ihpaſchi ſkolas nami eewehlejami, kur turigee nabadsinūs waretu pameelot. Retruhš ari tahdu, kaš par gara pazilafchanu gahdahš, p. pr. Lutera grammatinas dahwinadami, kuras teel ſtahtihš, ka Luters puhlejees nahklamahm pa-audſehm par labu.

No Jaun-Auzes. Wairak kà pušgads ir aiſtezejis, kad muhfu bijuſchais mahzitajs F. Schmidta kš no mums atſchſihrahš un aiſreiſoja uſ ahrſemi.

Drihs pehz Schmidta kga aiſzekoſchanas ar iſhtu nopeetnibu krahš pee mahzitaja dſihwoſka pahrbuhwes. Pateiziba nahkahš muhfu baronam v. d. Kopp kgam, kaš pee ſchihš pahrbuhwes iſgreſnoſchanas un kahrtigas eeriktes upurus naw taupijis; tapat pagastam, kaš ar ne-apniſchanu ſneedsa palihdsibu.

Mahzitaja mahja wehl nebij galigi gatawa, kad jau muhfu jaunais mahzitajs W. v. Bahdera kš pee mums pahrnahza un ſawas amata dariſchanas iſpildija. Ar preeku ſagaidijahm 20. Septemberi, kur buhwe bij til tahtu gatawa, ka wareja dſihwoſchanai atwehleht. Mineto deenu iſredſejahm par mahzitaja kunga apſweizinaſchanas deenu jaunajā mahjā. Tai paſchā deenas watarā ſagaidijahm mahzitaja zeenmahtes pahrnahſchanu jaunajā dſimtenē. Krehſlai metotees, zekſch no pirmeem goda wahrteem lihds nama durwihm ſpiguloja kraſchšnās ugunis. Pirmōs goda wahrōs transparentā laiſtijahš apſweizinaſchanas wahrdi: „Deewa ſwehtiba uſ wiſeem zekeem“. Dri goda wahrri puſchloja nama durwis, kur augſchā ſtarp kroneem un pukehmi atſpihdeja tee wahrdi: „Sweiti jaunā dſimtenē“. Labajā puſē W. v. B. un kreifajā puſē M. v. B. wahrdi. — Behz pulſt. 7eem ſagaidijahm zeenmahti, kura laipni wiſus klast-efoſchos apſweizinaja. Ba tam F. S. kš ſirſnigōs wahrōs iſſazija apſweizinaſchanu mahzitaja kungam, nowehledams laimi un wiſā darboſchanā labu ſekmi. Skanigi „urā“ ſauzeeni nodimdeja no wiſeem klast-efoſcheem lihds pat noſirmejuſcheem parkaš oſoleem, par ſihmi, ka wiſi ar runataju lihds juta. — Ar preeka pilnahm ſirdihm ſchſihramees, ka nu paſchi ſawu ganu ſagaidijuſchi, kaš muhfu preekus un behdas lihds juht, un uſ preeſchu zeredami, ka mihleſtiba winu pawadihš uſ wiſeem zekeem un pee wiſeem darbeem.

T.—

Raksts, ko Mahrtings Luters 1523. g. laida Lutera tijigeem Widſemē.

Mahrtingam Luteram, kà to jau war ſaprakſt, bij pahrlēku dauds darba Wahjsemē, kur winſch wiſ-

pirms to ewangelijumu no Jesus Kristus sludinaja. Bet tomehr winsch ari ne-aismirsa sawus draugus Widsemē. Nonahs kahds raksts, ko Luters 1523. g. aissuhtija us Widsemi, lai stiprinatu Widsemneekus schi ewangelijuma tizibā. Tas raksts skan tā:

Teem isredseteem mihteem Deewa draugeem, wizeem kristigeem Rihgā, Kehwalē un Tehrpata eeksch Widsemes, maneem mihteem kungeem un brahleem eeksch Kristus; Mahrtsisch Luters Wittenbergas basnizā.

Kristus schehlastiba un Kristus meers lai ir ar Jums. Esmu dsirdejis un lasijis, mihtee lungi un brahti, ka Deews, muhsu Kunga un pestitaja Jesus Kristus tehws, ari pee Jums ir eesahjis sawus brihnuma darbus un peemeklē Juhsu firdis ar sawu schehlastibas gaismu un pateesibu. Pee tam Deews Juhš til bagatigi ir swehtijis, ka Juhš to no firds un preezigi usnemeet kā pateesu Deewa wahrdu, kahds tas ari pateesi iraid, bet ko pee mums leela dafa negrib dsirdeht un peenemt. Jo leelaka ir ta schehlastiba, ko Deews mums dod, jo wairak augstmani un bislapi tam pretojabs, to waija un nizina, tā ka wini dauds zilweku leel zeetumā un ne sen divus fadedsinaja, lai Kristum pat muhsu laikā jauni afins leezineeki top suhtiti us debeshm. Bet es Juhš ar preeku swehtiju, tamdeht ka Juhš eseeet usnehmuschi Deewa wahrdu, ko daschi, tāpat kā tee Juhdi Jerusalemē un Bahbelē, negribeja usnemt un to ari ziteem nelahwa dsirdeht. Pahw wineem, kā Pahwils saka, ir nahkusi Deewa dusmiba; bet pahw Jums walda schehlastiba.

Tapeh, mani mihtee, pateizatees par Deewa schehlastibu un eewehrojeet to laiku, kurā Juhš eseeet peemekleti, ka Juhš Deewa schehlastibu ne-esat walti dabujuschi. Ne-eseeet tahdi, kahdi tee Galateesch biija, kas eesahka kā labi kristigi zilweki, bet pehjal noklihdā us nezeleem. Bes schaubischanahs ari Juhsu starpā iszelsees wilki, kas usbruks wirsū teem labeem ganēem, ko Deews Jums suhta, un saimos to labo zeku un Juhš atkal gribehs nowest us Egiptes semi, lai Juhš ne wis Deewam, bet wellam kalpojeet, no ka Kristus ar sawu debes gaismu Juhš ir atpestijis un il deenas atpesti, lai nahkat pee tahs ihstahs atsihschanas, ka Kristus ween ir muhsu Kungs, mahzitajs, bislaps, tehws, pestitajs, palihgs, eepreezinatajs un fargš wisšs muhsu grehšs, nahwē, behdu laikšs un pee wisa ta, kas mums ir waijadšgs laizigi un muhschigi.

Jo Juhš eseeet dsirdejuschi un mahzijušchees, ka tas, kas tiz, ka Jesus Kristus zaur sawahm asinihm, bes muhsu nopelna, peh, ta Tehwa prahta un schehlastibas ir palizis par muhsu pestitaju un dwehsetu bislapi, ari swehts paliks zaur scho tizibu, bes pascha darbeem. Jo Kristus afnis naw tamdeht par Dewi un mani isleetas, ka mehš gawejam jeb lasam, bet ka mehš tā tizam, kā Pahwils raksta: mehš turam, ka zilweks paleel swehts zaur tizibu, bes bauflibas darbeem. Schi tiziba dod mums preezigu un meerigu firdi eeksch Deewa, lai Winu mihlejam, sinadami, ka tas ir Deewa prahts un schehlastiba us mums, ka Kristus par mums ir zeetis. Tas ir, — zaur Kristu kluht pee ta Tehwa un eedabuht meeru ar to Tehwu, tā ka esam drofchi un preezigi nahwē un wisšs behdās. Kur tahdās tizibas naw, tur ir akla buhščhana un naw ne jausmas no Deewa swehtahs darboschanahs. Juhš eseeet tahkat mahzijušchees, ka wisa mahziba, kas lihds schim bij mahzita, ka zaur pascha darbeem zilweks warot palikt swehts, kā zaur gaweschanahm, mischahm, muhkeem u. t. j. pr., ir wella mahziba un Deewa saimoschana. Zaur tam tee eedroschinahs eeteikt, ka zilweks pats to warot isdariht, ko tilat eespehjam panahkt zaur Kristus asinihm un to tizibu eeksch Kristus Jesus... Bet tizibas gaismā mehš atsihstam, ka tahdās leetas ir breefmiga tumšiba; Deewa schehlastiba eeksch Kristus un wina nopelns — tas ir tas zeksch us debeshm un tas swarigais mahzibas gabals kristigā dsihwoschanā.

Tad Juhš eseeet dsirdejuschi, ka tahds zilweks zitu nelo naw parahdā, kā ween, ka winsch sawu tuwaku mihto, kā ari Pahwils saka Rom. 13, 18. un Kristus Jahn. 13, 34.: Tas ir mans bauflis, ka Juhš zits zitu mihlejeet. Jo Kristus mahzelli preekch fewis un sawas muhschigas dsihwoschanas paschi newar neka dariht, jo wisu jau ir darijuschas Kristus afnis, un Kristus ir wisu isdarijis un winus mihlejis, tā ka wineem pascheem nebuhs fewi mihletees un sawu labumu mekleht, bet ko wini preekch fewis meklehtu, tas wineem ir jadara pee saweem tuwakeem, kā ari Kristus mums wizeem tā ir darijis. Un ta ari ir ta sihme, pee kuras war pasiht ihsto, kristito zilweku. Pee tam atsihs, ka Juhš eseeet mani mahzelli, ka Juhš zits zitu mihlejeet. Tas ir tas otrais swarigais mahzibas gabals kristigā dsihwoschanā.

Tā mahzeet un tā darait, mani mihtee, un lai zita mahziba Juhš nesagrosa, lai wina nahktu no Nomas waj no Jerusalemes. Wisa kristigā mahziba pastahw tizibā eeksch Jesus Kristus un tuwaku

mihlestibâ. Grehku peedoschanu zereht dabuht zaur naudas maksaschanu, swehtneeku peeluhgschanu un wisu tamlihdfigu, ko griib eeteikt, ka tas esot muhsu dwehselehm par labu, no tam fargatees, ka no nahwes!

Bet kad Zuhš pee tahš pateefahš tizibas mahzibas palikseet, tad ari netruhkš krushta un waijafchanas, jo tas launais gars to newar pazeest, ka winsch paleel launâ ar faweem darbeem, ko tee preestei ir isdaudsinajuschi. Bet eseet pastahwigi un neaismirsteet, ka ari tas Kungs Jesus Kristus tika mozihts tamdeht, ka winsch stahjahš pretim teem warisejeem, kas ari gribeja palikt swehti paschi zaur faweem darbeem. Tahds krushts Zums nahks par labu, jo Zuhš nahkseet pee stipras, neschaubigas zeribas, lai Zuhš paleekat stipri schais 3 leetâs, proti tizibâ, mihlestibâ un zeribâ.

Kas buhtu jafaka par swehteem sakramenteem, par daschahm ahrigahm buhschanahm, ka par ehshanu, dserschanu, drehbehm un istureschanos, to Zums fazihš Zuhšu mahzitaji, jo kur ar tahm trijahm leetahm labi eet, tur ari ees labi ar kristigo brihwestibu un zitahm ahrigahm buhschanahm. Bet muhsu Kungs Jesus Kristus lai Zuhš fataifa un stiprina preeksch Sawas walstibas ar Sawu gudribu un atsihschanu. Winam lai ir gods un flawa muhschigi. Amen.

Remeet par labu scho pamudinaschanu, mihtee brahti. Lai Zuhš ari wisu to sineet, tomehr es turu par sawu usdewumu, ari schai sinâ par Zums gahdaht un Zums kalpot. Es pawehlu Zums Zuhšu mahzitajus un luhdseet Deewu par mums. Deewa schehlastiba lai ir ar Zums. Amen. 1523. gadâ.

Wezaku septini grehki — pret behrneem.

Waretu par scheem wezaku septineem grehkeem jeb launumeem pret winu behrneem jo plaschi un gari rakstih; bet noskatotees us tahm masahm ruhmehm schini lapâ, griibu tilai ar jo ihseem aistradijumeem wezakus no scheem pahrtahpumeem atgreest.

Mahja pee behrneem strahdâ zaur preekschsihmi, skola turpreti zaur mahzibu. Bet preekschsihmes ir spehzigakas par mahzibu. Mahjas sliktahš preekschsihmes ir wainigas pee tam, kad skolas mas paspehi us behrnu labahm eedomahm, ceraschahm, us winu tikumibu, peenahzigi zauri strahdat.

Ir septini leeli grehki, kurus wezaki pee fewis beeschi ween mehds peekoht un zaur kureem top behrneem toti sliktas preekschsihmes dotas, ka:

1) Paschmihlestiba (kur waijadsetu buh pasch-aisleegschanai un augsteem zenteeneem). Schis grehks parahdahs: god'lahribâ, pahrakâ atlihdsinaschanas jeb algas lahribâ, darba mehra jeb laika netaisnigâ leetaschanâ.

2) Laiškums (kur waijadsetu buht ustizibai un uszihtibai). Ja schis netikums nebuhtu, tad buhtu dauds labaki augli, buhtu behrnu darboschanahs paweeplinaschana manama; tad taptu dauds rahschanas wahrdu un strahpes aistaupitas; tad zeltos pee behrneem lahroschanahs, preeks un mihlestiba us sinamu darboschanos.

3) Augstprahtiba (kur waijadsetu buht paschatsihschanai). Zaur to pirmahrt zelahš waina: nezeenischana no behrnu pufes; otrahrt nelaine: audsinaschana un mahzischana zeesch slahdes. Bezakeem wispirms janolaischahs us behrneem, t. i. janododahs ar wineem, lai wini tos tad atkal pee fewis waretu pawillt augschâ.

4) Weenaldsiba (nestahw nekahdâ sakarâ waj salihdsinaschanâ ar weenprahhibu). Zaur scho netikumumu topam aiskaweti no dalibas nemfchanas pee behrnu preekeem un behdahm. Zaur to top jaunibas dsihschanahs us darbibu atstahta ne-eewehrota; zaur to wezaki ir sweschi faweem behrneem, sweschi winu dsihwes likteneem.

5) Nepazeetiba (kur gan newaijag flusu stahweht, tadschu ari nepahrsteigtees). Kur nepazeetiba walda, tur mahjo pahrstiegfchanahs, un zaur to zelahš wisadas jufschanas; zelahš rahschanas, un zaur to apnikums un pretibas; zelahš strahpes, un zaur to spihtheschanahs, zeetstribas un zeetprahhibas.

6) Neustiziba (schaubischanahs wisadâ sinâ). Zaur nekreetnu istureschanos, faweenotu ar zeetstribu, pabalsta pret behrnu neslechptahs, atklastahs stids: pretigu, aisturedamos prahtu un usweschanos.

7) Weegsprahtiba, zaur ko zelahš weeglas, mehtadamahs domas un weegli wahrdi; nepastahwigs prahts; few pretodamahs darboschanahs; taurineem lihdsiga aplahrtmihlinaschanahs; baudijumu lahriga aplahrtstaigaschana; besprahtiga parahdu taifschana — lihds ar tahm zaur to pahahstahm pretibahm un nepatilschanahm.

Esnu gan ihšos, bet jo kodoligos apsihmejumos augschâ minetos septinus wezaku noseegumus pret winu behrneem schi sakastijis; tapehz ari zeru, ka ar jo leelaku waku un apdomibu warehs tos pahrlasht un eewehrot. Un zil preezigs es buhtu, ja schis ihšais raksts dauds wezakus un behrnu audsi-

natajus uswestu us frectnaku zeku, kas nestu dauds-
fahrtingi labalus auglus! Starin sch.

Us schi gada Lutera swehtkeem.

„Izeteet karogu us augstu kalnu!“ Tā Deews
tas Kungs ussauz saweem isredseteem laudihm, ko
Winsch jau wezōs laikōs brihnischkigi wadijis un
kas no tehnu-tehweem mahzijušchees wifās behdās
us Wina pestifchanu gaidiht.

„Izeteet karogu us augstu kalnu!“ Tas wahrds
tagad it fewischki lai atskan aufis un firdis mums
Lutera draudses lozektkeem, ka lai swehtkus swehti-
jam par dahrgu peemianu, ka preeksch dascheem finti
gadeem ta Kunga gars muhsu tehnuš zaur Mahrtinu
Luteru ar ewangelijuma gaismu atkal apskaidrojis,
tizibā atjaunojis un no gariga juhga pestijis, waka
raifjis un swabadus darijis. Bet „tas karogs“ ir
muhsu tizibas apleezinaschana, ko wahrds un dar-
bds dshwi un flaidri lai israhdam, ka wiseem lau-
dihm to buhs maniht un Deewam godu dot. Schim
karogam abejās pufēs saws wirsraffis:

Weens, ka Lutera draudsei tikai Deewa swehti
wahrdi tas awots, no ka to pateesibu smelam, un
tas mehrs, ar ko wifās tizibas mahzibas pahr-
baudam.

Dtrs, ka tikai Deewa schehlastiba zaur tizibu
us Jesu Kristu muhs grehzineekus glahbj — bes
muhsu darbeem jeb nopelna.

Scho karogu mehs iszetam us augstu kalnu, il-
weenam, kam flahpst pehz taisnibas, ussaukdami:
Mahzeet un smeeteet ar preeku no teem pestifchanas
awoteem!

Smeeteet un dsereet to dshwibas uhdeni! —
Rā augstā kalnā, tā apaksch sawa karoga mehs efam
drofchi ari schai laikā — un dseedam, it kā Lutera
un muhsu tehwi dseedajusch:

„Deews Kungs ir muhsu stipra pils,
Kur behdās waram twertees ic.“ A.

Baldeews!

Sawai draudsei un ihpaschi wiseem teem, kas
25. Septemberi pee manas eeweschanas tagadejā
draudse laipni peedalijahs gan basnizu puschlodami,

gan zaur jaukahm tschetr'balfigahm dseefmahm dee-
wakalposchanu paziladami, wiseem teem es issaku
firsnigas pateizibas.

J. Weide,
Grobinas mahzitas.

Waidas.

Ar asarahm man dshwe suhra,
Iz deenas fehri nopuhshos;
Man dshwes laiwina bes stuhra,
To witni rauj, es nowaidos!

Pret witneem neko nepaspehju,
Gan allasch zihnos firdigi;
Kaut gan arweenu afras fehju,
Tas nelihds, klahjahs behdigi.

Warbuht pret flintihm drihs fadausihš
Man witni dshwes laiwinu,
Un drusku druskās wifu lausihš,
Man nobeigs ahtri dshwibu.

Au, aufstā nahwe, sneeds man rokas,
Nem projam man no scheijenes,
Lai beidsahs grehtahs nastas, mofas,
Kas speesch man schē eeksch pasaulēs.
Semsaritis.

Nakts.

1.

Tumscha nakts, tu meeru nesi
Bahr par wifu pasauli;
Behdigeem tu glahbej' esi,
Teem tu meeru pawehsti.

2.

Deenā kaut zil grehti klahjahs,
Wakarā it noguris, —
Nakti wifās behdas stahjahs,
Atspirgst firds, kad ismists.

3.

Nakts ar sposcho swaigschnu koschum',
Besgaligi jauka tu;
Meerini ar sawu wehsmu
Ari mani behdigu! Semsaritis.